

BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR
EYLÜL 2023

HUBUBAT SEKTÖRÜNDE
DURUM VE BEKLENTİLER

BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR
Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler

ONLINE

Açılış Konuşması

Ahmet Bülent Kasap
İstanbul Ticaret Borsası
Meclis Başkanı

Moderatör

Celal Toprak
Güvenilir Ürün
Platformu Başkanı

Konuşmacılar

Ahmet Güldal
TMO Genel Müdürü

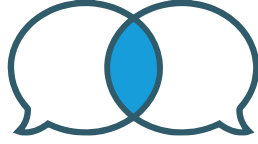
Özkan Taşpınar
Ulusal Hububat Konseyi Başkanı

Mehmet Reis
Reis Bakliyat YK Başkanı

Hakkı İsmet Aral
İSTİB Yönetim Kurulu Başkan Yrd.

**BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR**

**HUBUBAT
SEKTÖRÜNDE
DURUM VE
BEKLENTİLER**

EYLÜL 2023

İstanbul Ticaret Borsası Yayınları

BORSA MEYDANINDA SEKTÖRLER KONUŞUYOR
“Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler”

ISBN: 978-625-99881-8-4

Genel Koordinatör
Şule KARADENİZ

Koordinatör
İsmail ŞEN

Yayın Kurulu:
**Ahmet Yirmibeşođlu, Aleyna Satu Yurtseven,
Hakan Kopuz, Sebahattin Özkurt, Şeyda Soykan,
Yunus Emre Çilliođlu**

Tasarım
Gökhan YILDIRIM

E-Kitap

Eylül, 2023

“Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor” toplantıları
Güvenilir Ürün Platformu’nun katkılarıyla düzenlenmiştir.

İÇİNDEKİLER

BAŞKAN SUNUŞ	7
Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor	8
Ahmet Bülent Kasap İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı	10
Ahmet Güldal Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü	13
Özkan Taşpınar Ulusal Hububat Konseyi Yönetim Kurulu Başkanı	20
Hakkı İsmet Aral İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı	28
Mehmet Reis Reis Bakliyat Yönetim Kurulu Başkanı	37
KAPANIŞ	45
BASIN YANSIMALARI	46

BORSA MEYDANINDA

SEKTÖRLER KONUŞUYOR

TOPLANTILARIMIZI

QR KODU OKUTARAK İZLEYEBİLİRSİNİZ.

HUBUBATTA
KÜRESEL TRENDLER
VE TÜRKİYE

SÜT VE SÜT
ÜRÜNLERİNDE
ULUSAL STRATEJİLER

TÜRK TARIMININ
UYUYAN DEVI
ZEYTİN

DÜNÜ BUGÜNÜ
YARINI İLE
BAL SEKTÖRÜ

TÜRKİYE'NİN
BAHARAT YOLU

EKONOMİYE YÖN
VEREN ATIŞTIRMALIK:
KURUYEMİŞ

BAKLAGİL
SEKTÖRÜ

KIRMIZI ETTE
SORUN VE ÇÖZÜMLER

UN VE UNLU
MAMULLER

BEYAZ ET
SEKTÖRÜ

EV DIŞI TÜKETİM
SEKTÖRÜ

YUMURTA
SEKTÖRÜNÜN
SORUNLARI
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

PERAKENDE GIDA
TİCARETİ

YAĞLI TOHUMLAR
VE BİTKİSEL YAĞ
TİCARETİ

BAŞKAN SUNUŞ

Güzel bir söz vardır: “Bârıka-i hakikat, müsâdeme-i efkârdan çıkar”... Yani “gerçeğın kıvılcımı, fikirlerin çatıŐmalarından çıkar”...

Bu söz, farklı fikirlerin açıkça konuŐulduđu sağlıklı bir tartıŐma ortamının, gerçeğın ortaya çıkmasına veya asgari müŐtereklerde buluŐulmasına imkân sağlayacağı olarak da yorumlanır.

Gerçekten sorunların tek boyutlu olarak ele alınması veya bir açıdan bakılarak çözüm üretilmesi sağlıklı sonuçlar vermiyor. Özellikle ekonomik ve toplumsal konulardaki sorunların çözümünde farklı bakıŐ açılarının göz önünde bulundurulması ise temel şarttır. Çünkü bu sorunların ortaya çıkıŐ nedenlerinin başında farklı çıkar gruplarının talepleri vardır.

Sorunların çözümü için önce tüm yönleriyle ortaya konulması sonra da her çıkar grubunun önerilerinin tartışılması gerekir. Çıkar gruplarının yanında, konuyu bilimsel olarak değerlendirebilecek otoritelerin ve karar alıcıların da görüŐmelerde yer almaları gerekir.

Bu nedenle, İstanbul Ticaret Borsası olarak, genelde tarım ve gıda sektörünün, özeldede ise alt sektörlerin sorunlarının tüm yönleriyle tartışılması ve çözüm önerilerinin üretilmesi için geniş katılımlı toplantılar düzenlemeye karar verdik. “Borsa Meydanında Sektörler BuluŐuyor” etkinliğimizde iŐ ve bilim dünyası ile bürokrasiyi bir masa etrafında toplayarak sorunları ayrıntılarıyla ele alıp, çözüm önerileri sunmayı hedefliyoruz.

Sektörlerimize, iŐ dünyamıza, ülkemize ve milletimize hayırlı olması dileklerimizle “Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler” toplantımızın sonuçlarını ilginize sunuyoruz.

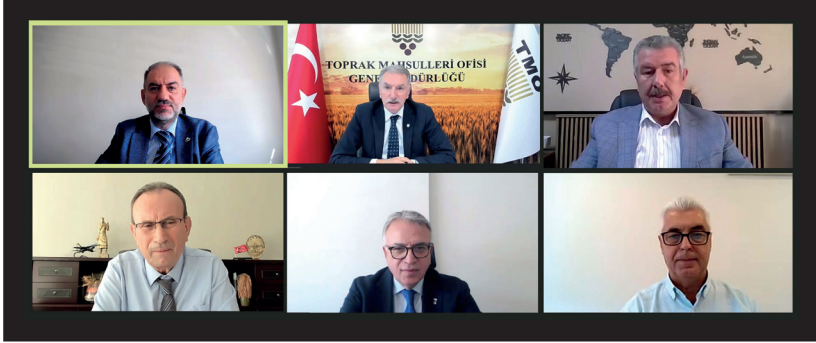
Ali KOPUZ

İSTİB Yönetim Kurulu Başkanı

TOPLANTI ADI

Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor
Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler

TOPLANTI TARİHİ 21 EYLÜL 2023 / 14.30

KATILIMCILAR

- **Ahmet Bülent Kasap**
İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı
- **Ahmet Güldal**
Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü
- **Özkan Taşpınar**
Ulusal Hububat Konseyi Yönetim Kurulu Başkanı
- **Hakkı İsmet Aral**
İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
- **Mehmet Reis**
Reis Bakliyat Yönetim Kurulu Başkanı

Celal Toprak: İstanbul Ticaret Borsası yine gündem belirlemeye devam ediyor. Bugün tüm dünyanın üzerinde durduğu bir konuyu konuşacağız. TMO Genel Müdürümüz Ahmet Güldal da hak verecektir ki bu konuyu en çok konuşan TMO. TMO Başkanımız bizlere burada önemli bilgiler verecektir. Hem meslektaşlarımız hem de İstanbul Ticaret Borsası üyeleri heyecanla kendisini dinleyecektir. Öncesinde açılış konuşması için sözü İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanına vermek istiyorum. Buyurun Ahmet Bülent Bey...

Ahmet Bülent Kasap

İstanbul Ticaret Borsası Meclis
Başkanı

İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap

Sayın TMO Genel Müdürü, hububat sektörünün önemli kurumlarının ve firmalarının değerli yöneticileri, ekonomi medyamızın saygıdeğer temsilcileri ve kıymetli konuklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 2022 yılının Ocak ayında “Hububat” konusuyla başladığımız Borsa Meydanı toplantılarında bu ay yine aynı konuyu ele alacağız... Hepiniz hoş geldiniz...

Güvenilir Ürün Platformunun katkılarıyla düzenlediğimiz “Borsa Meydanı” toplantılarında gıdanın çeşitli sektörlerinin sorunlarını tartışıyor, çözüm önerilerini dile getiriyoruz. Her toplantımızda bürokrasi, sivil toplum kuruluşları ve sektörün önemli firmalarının temsilcileri görüşlerini dile getiriyorlar. Konuyu her açıdan ele alıyor, tüm paydaşların görüşlerinin bir arada dile getirilmesini sağlamaya çalışıyoruz. Böylece konuya tek bir açıdan bakma tuzağından uzak durmaya, herkesin ve her kesimin destekleyeceği çözüm önerileri üretmeye çalışıyoruz.

Borsa Meydanı toplantılarının bizce önemli bir yönü de konuşulanların ve çözüm önerilerinin ilgili makamlara iletilmesi için toplantı sonrasında gerçekleştirdiğimiz çalışmalarımızdır. Öncelikle, bu toplantılarda konuşulanlar, sorunlar ve çözüm önerileri, dinleyiciler arasında bulunan basın mensuplarımız aracılığıyla geniş kitlelere duyuruluyor. Her toplantımız medyada geniş yer buluyor ve kamuoyuna duyuruluyor. Ayrıca, her toplantımızın sonuçlarını, sorun ve çözüm önerilerini, TOBB kanalıyla ilgili bakanlıklara iletiyoruz. Bunlarla da yetinmiyor, toplantılarımızın videosunu internet sitemize ekliyor ve içeriği kitap haline getirip ilgililere dağıtıyoruz. Kısacası hem gıda sektörünün sorunlarına çözüm arıyoruz hem de bu sorunların takipçisi oluyor, çözümlü için çaba sarf ediyoruz.

Değerli konuklarımız ve katılımcılarımız, hepinizin malumu, artık Türkiye'deki hububat hasadı büyük oranda bitti. Hububatın önemi, dünya üzerindeki insan sayısının artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da artıyor. Doğa ve insan kaynaklı bu sorunlara savaş ve pandemi de eklendiğinde, hububat, küresel ekonomiden, insanlığın geleceğine kadar her şeyi daha güçlü bir biçimde etkiliyor. Sözümlü ettiğim sorunların her birinin çözümü için yapabileceğimiz çok şey var. Belki savaş ve pandemi gibi sorunları çözmek için sektörün elinden gelen bir şey yoktur. Ama tarımsal üretimin artması, potansiyelimizin maksimum kullanılması, ekilebilir arazilerin korunması ve artırılması için alınacak birçok tedbir ve aksiyon var. Türkiye tarımsal üretimini artırmaya devam ediyor. Ancak az önce de belirttiğim gibi potansiyelini hala yeterince değerlendiremiyor.

Bugün toplantımızda, hububattaki sorunlarımızın çözülmesi, üretimin ve mahsul kalitesinin artırılması için yapılabileceklerin yanında 2023 hasat yılı ile ilgili değerlendirmeleri de ele alacağız. İnşallah sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin tartışılması için oluşturduğumuz

muz bu platform tüm paydaşlar için faydalı olacaktır. Toplantımıza katılan çok değerli katılımcılara ve dinleyicilerimize bir kez daha şükranlarımı sunuyorum, sözü kıymetli bürokratlarımıza ve sektör temsilcilerimize bırakıyorum.

Celal Toprak: Çok teşekkür ederim Başkanım. Bu buluşmalar belirttiğiniz gibi çok faydalı oluyor. Son toplantımız zeytin ve zeytinyağıyla ilgiliydi. Bugün o konuda doğru adımların atılmasında o toplantının ve o toplantıda söz alan başta siz olmak üzere tüm konuşmacıların ciddi katkıları oldu. Ayrıca bu toplantıların kitaplaştırılması da çok değerli. Özellikle ekonomi gazetecisi arkadaşlarımız 2022 toplantıları sonrası basılan kitabı, tarım ve gıda ile ilgili başköşede bulundurulması gereken bir doküman olarak nitelendiriyor. Bu bilgileri sizinle paylaşarak, toplantılarımızın yararının altını çizmek istedim. Başta İstanbul Ticaret Borsası Başkanı Ali Kopuz olmak üzere, Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap ve Yönetim Kurulu Üyelerine tekrar teşekkür ediyorum. Hububat denilince sadece Türkiye’de değil, dünyada akla gelen ilk isimlerden biri de Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürümüz Ahmet Güldal. Kendisini dinlemek bizlere bilgilendirici bir takım dokümanlara ulaşma fırsatı sağlayacak. Söz sizin Efendim, buyurun.

Ahmet Güldal

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO)
Genel Müdürü

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal

Celal Bey teşekkür ediyorum. Öncelikle değerli Meclis Başkanımıza, değerli Özkan Başkan'a, Mehmet Başkan'a tabii ki Sayın Ali Kopuz'a bu organizasyonu ve çalışmayı yaptığı için teşekkür ediyorum. Geçen sene de bu etkinliğe katılmıştım. Çok yararlı olmuştu.

Elbette hububat ve bakliyatla ilgili bizim en başta ana görevlerimiz var. Bu sene bereketli bir sezon yaşadık. Çok şükür halen devam ediyor. 2023 yılı esasen birçok ürüne çok bereketli geldi. Sadece Toprak Mahsulleri Ofisi'nin görev alanındaki ürünlerde değil, birçok üründe rekolte artışları yaşandı. Tabii şunu söylemekte yarar var. Bundan 3-5 yıl önce bu tür toplantılarda hububat alanlarının gerilemesi riski konuşulurdu. Tarım Bakanlığı'nın bir bürokrati olarak Bakanlık içerisindeki değerlendirmelerde de bu risk sıklıkla dile getirilirdi. Ancak memnuniyetle görüyoruz ki özellikle fiyat politikasındaki değişiklikler, yapılan desteklemelerdeki anlam ve üreticinin tüm süreci benimsemesiyle birlikte 3 yıldan beri ekim alanları artıyor. 6,5 milyon hektarlara düşen bir buğday alanı söz konusuydu. 2023 hasadında bunu gördük ki 7 milyon hektarın üzerinde bir ekim işlemi ve hasat yapıyoruz. 3 milyon

200 bin hektarlık belki de daha üzerinde bir arpa ekim alanında hasat gerçekleştirdik. Burada ekiliş alanlarındaki azalma, yerini buğday öze-
linde ve hububat genelinde ekim artışına bıraktı. Bunu görüyoruz. Bu
en başta tespit etmemiz gereken önemli bir durumdur. Geriye gidiş
bitti yerine ekiliş alanlarındaki artış geldi.

Bu dönemden bahsederseniz; ülkemizde özellikle Mart ayında kurak-
lık riskinin çok ciddi olduğunu dile getirdik. Geçen sene bu dönem-
lerde, yani daha doğrusu Kasım - Aralık - Ocak aylarında Türkiye'yi
2021'deki gibi bir kuraklık riskinin beklediğini hep konuştuk. Bu riskin
önleminin alınması için tedbirler düşünmeye başladık. Biz bu riski ya-
şadık ama Mart ayının ikinci yarısından itibaren başlayan dengeli ve
düzenli yağışlar, hububatta kuraklıktan etkilenen yeşerme durumunu
ortadan kaldırdı. Bu durum çok ciddi bir rekolte artışını beraberinde
getirdi. Hatta bazı yerlerde fazla yağıştan dolayı kalite kaybı da oldu.
Bazı yerlerde hastalık riski oluştu. Özkan Başkan sahada olan biri ola-
rak görmüş olabilir, bu konuda bizlere bilgi verecektir.

Biz de her zaman sahada bulunduk. Özellikle 2023 yılında kuru ve
kıracağı ekilen alanlarla, sulu alanlar arasındaki veri farkı son derece
azaldı. Bir başka ifadeyle; kıracağı alanlarda ekilen buğdayımız, arpa-
mız da sulu alanlarda ekilen kadar verimli oldu. Hasat döneminde,
Türkiye'de hububat ekilen bölgelerin hemen hemen 4'te 3'ünü gezme
fırsatı buldum. Haftanın iki günü Ankara'da, 4-5 günü alım merkez-
lerinde ve arazide oldum. Sivas'ta 500 kilonun altında hasat olmadı.
Ağrı - Kars civarında 450-500 kilonun altında arpa hasadı, 500-550-
600 kilonun altında buğday hasadı olmadı. Bunlar uzun yıllardır gö-
rülmeyen farklar.

Ticarete baktığımızda; birtakım sebeplerden dolayı sektörün bu sene
alım tarafında iştahsız olması, gerek elindeki bir miktar stoku devret-
mesi gerekse finansal erişimde yaşanan güçlükler dolayısıyla piyasanın

yükü büyük ölçüde devletin üzerinde yani Toprak Mahsulleri Ofisi'nde. Ancak TMO 85. yılını kutlayan bir kurum. Kutlamayı da henüz yapamadık. Çünkü bu sene o kadar yoğun geçti ki halen kısmen yoğunluk devam ediyor. TMO bu tecrübesi, personel geleneği ve yapısıyla personel azlığına rağmen rekor bir hububat tedariki yaptı. Bugünkü rakam mısır hariç arpa ve buğdayda 11 milyon 273 bin ton. Altını çizelim ki en yüksek aldığımız ürün mısır hariç. Geçtiğimiz yıllarda TMO, mısır dâhil en yüksek 7-7,5 milyon ton aralığında ürün aldı. Bu sene artık kırılması da güç bir rakamı stoklamış bulunuyoruz. Bu aslında kötü bir şey değil. Keşke ticaret ekseninde de bu alımlar devam etseydi denilebilir. Ancak stok oluşturma ve arz güvenliğindeki devletin gücünü koruma altına alma yönünden önemli görüyorum. İşin olumlu tarafına bakmak gerekiyor. Bu fiyatlandırma ve alımlar, ekim alanlarının artmasını tetikledi. Son günlerde sahadan aldığımız bilgilere göre özellikle 10. Ayda yapılacak ekim işlerinde, üreticilerimiz tarafından önemli oranda buğdaya ve kısmen arpaya yöneliş olacağını öngörüyoruz. Bundan da memnuniyet duyuyoruz. Demek ki bundan sonra arpa ve buğdayla biz 10 milyon hektarların üzerine rahatlıkla çıkacağız.

Biz piyasanın hasat döneminden itibaren alım fiyatlarını açıkladık. 8.250 TL buğdayda, 7.000 TL arpada. Yine 1.000 TL buğdaya, 500 TL de arpaya Tarım Orman Bakanlığı tarafından prim verilecek. Ancak sektörün beklentisini, ticaretin ona göre şekillendiğini dikkate alarak satış dönemimizdeki fiyatlarımızı biz açıklamış olduk. Ona göre ekmeçlik 2. grup buğdayda 9.350 TL, arpa da 7.725 TL. Mısır henüz açıklamadık. Ancak bu günlerde onu da değerlendiriyoruz. Makarnalık buğdayı da 10.200 TL'den satacağımızı, satışa başlayacağımızı açıkladık. Önümüzdeki günlerde piyasanın TMO'dan tedarik etsin veya etmesin bu fiyatların satışa açılan miktarlarını görmüş olacağız.

Değerli dinleyiciler tabi ki stoklarımız oldukça güçlü. Biz bunu yapar-

ken TMO'nun silolarını, depolama tesislerini kullandık. Ayrıca lisanslı depoları boş kapasitelerle TMO'nun randevu sistemi dâhiline alarak, TMO'ya ürün satan üreticilere tavsiye etmiş olduk. Bu uygulama ilk defa yapıldı. Onun dışında 2,5 milyon ton özel sektörden depolar kiraledik. Tabi bunlar da yetmedi. Çok ciddi manada toprak üstü kolejen korumalı, toprakla kapatmalı yığın sahaları oluşturduk. Bunu da gerçekleştirerek Türkiye'nin her yerinde açık yığın sahalarımız oluştu. Türkiye'de bu rekoltenin geleceği anlaşılınca biz Ticaret Bakanlığımız ile beraber Tarım Bakanlığımız koordinasyonunda ilkbahar döneminde hasat öncesinde tedbirler aldık. Malum yüzde 0 olan gümrük vergisi oranlarını 30 Nisan'dan sonraki tarihte yüzde 130'a kadar yükselttik. Yine çeltikte yüzde 0 olarak uygulanan gümrük vergileri, 1 Eylül itibariyle pirinçte yüzde 45'e, çeltikte yüzde 34'e çıkarılarak normale dönmüş oldu. Aynı şekilde bakliyatta gümrük vergileri yüzde 19,3'e dengelendi. Birçok dış ticaret tedbirini aldık. Ticaret rejiminde de değişikliğe gidildi. Makarnada ve bulgurda katı ihracatındaki sınırlamaları gözden geçirdik ve kaldırdık. Temmuz ayının sonu Ağustos ayının başlarında yurt içinde arz fazlası olarak değerlendirdiğimiz makarnalık buğday ve mısırdaki üreticilerimiz aleyhine olabilecek fiyat düşüşünü önlemek için Tarım Bakanlığı'nın oluruyla ihracatı başlattık. TMO tarafında biz önünü açmış olduk ve ihracat halen devam ediyor.

Özellikle yurtdışı piyasaların en çok merak ettiği tahıl koridoru ile ilgili gelişmeleri elbette biz de takip ediyoruz. Ben kısa kısa gidiyorum. Sorular olursa elbette cevaplarız. Bu noktada TMO'nun şu ana kadar aktif bir görevi olmadı. Hangi ülkeden ne kadar ürün çıktığını, hangi ülkelere ne kadar oranda ürün girdiğini, ülkemize ne kadar hububat girişi yapıldığını elbette ki takip ediyoruz. Temmuz ayı itibariyle Tahıl Koridoru sona erdi. Şimdi yeniden bir beklenti devam ediyor. Tahıl Koridoru'nun Türkiye'den daha çok ihtiyacı olan ülkeleri ilgilendirdiğini sürekli ifade ediyoruz. Yani ülkemiz için Tahıl Koridoru'nun

açılması elbette önemli ancak daha çok ihtiyaç duyulan, duyan ülkeler için bunun önemi fazla. Türkiye Cumhuriyeti de bu noktada üzerine düşeni başta Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından yerine getiriyor. Bu koridorun Afrika ülkelerinin ihtiyacı dikkate alınarak işlenmesini arzu ediyoruz.

Bahsettiğim yurtdışı tedariklerimiz, devir stoklarımız, büyük bir fiziki stoklama yapmamız önümüzdeki günlerde ne zaman ticarete konu olacağı yönünde de soruları beraberinde getiriyor. Biz 2023 yılı satış fiyatlarımızı açıkladık. Ama hangi tarihte hangi ayda başlayacağız diye satış dönemini açıklamamıştık. Muhtemelen Ekim ayı başı itibarıyla veya birkaç güne kadar duyurulabilir. Açıkladığımız satış fiyatlarıyla bazı stoklarımızdaki ürünleri almak isteyenler olursa eğer -buna ihracat da dâhildir- biz stoklarımızı arz etmeyi düşünüyoruz. Bu çalışmalarımızı devam ettiriyoruz.

Bunların dışında Çukurova Bölgesi'nde mısır hasadı hemen hemen tamamlandı. Ancak bizim için önemli olan ikinci ürün mısır hasadı. 15-20 gün sonra İç Anadolu Bölgesi'nde başlayacak. Sonra Güneydoğu'da devam edecek. Yüksek bir mısır rekoltesi bekliyoruz. Mısır fiyatımızı da 6.000 TL olarak açıklamıştık. Bu rakam biraz eleştirildi. Ancak birkaç cümle söylemem lazım, çünkü merak ediliyor; bizim mısır fiyatını 6.000 TL olarak açıkladığımız gün; 5.200-5.300 TL'den üreticilerimiz lisanslı depolara ürün satıyorlardı. Biz 6.000 TL'lik bir TMO alım fiyatını belirledikten sonra da son 20 günde 500 bin civarı alım yaptık. Günde 25-30 bin ton aralığında mısır bize geliyor. Dolayısıyla mısırla ilgili fiyatta üretici tarafından bir kabul söz konusudur. Ancak beklenti biraz daha yüksek onuda biliyoruz. Tabii mısırla ilgili ayrı başlıklarda çok şey konuşulabilir. Birçok arka planı var. Mısırın ekiliş alanlarının artmasının riskleri, olumsuzlukları, üretim dengesinin oluşması, üretim planlamasına mısırın mutlaka göbeğinde olduğunu düşünerek fiyatlandırma ve ekiliş alanları planlaması. Bunları ilgili Bakanlığımızın bölümleri ile de zaman zaman konuşuyoruz. Anlatınca doğru denilen

birçok konu, speküle edildiği zaman devlet niye şu kadar fiyat verdi şeklinde eleştirilere konu olabiliyor. Ama şunu özellikle ve önemle söylemek istiyorum ki yapılan her fiyatlandırmanın yapılan her alımın muhakkak bir mantığı vardır. Bir arka plan çalışması güçlü bir şekilde yapılmıştır. Kâğıt üzerinde masa başında kafadan değildir. Muhakkak bir hesaba, muhasebata bir ilerideki projeksiyona göre hesaplanarak yapılmıştır. Bunun altını çizmekte yarar var.

Günümüzde belki borsanın çok gündeminde değil ancak TMO'nun fındıkla ilgili görevi var Karadeniz'de. Bir iki cümle söylemekte yarar var. Bu sene fındık üretiminde bir miktar düşüş mevcut. Sayın Cumhurbaşkanımız 82,5 TL Levant kalitede, 84 TL Giresun kalitede fındık fiyatı açıkladı. Bir hafta - on gün önce, bize biraz fındık geldi. Şimdi fiyatlar bizim üzerimize çıktı. Dolayısıyla fındıkta ciddi bir özel sektör alımı söz konusu oldu. Kuru üzümde rekolte az, o da görev alanımızda ki ürünlerden bir tanesi. Her sene bizi uğraştıran ve alım yaptığımız bir ürün Bu sene alımda da rekoltenin azlığından dolayı özel sektör tarafından devlete ihtiyaç kalmayacak şekilde üretici lehine fiyatların şekillendiğini görüyoruz. Bir diğer konu ise şu anda hasadı yeni başlayan çeltik hususunda. Çok yakından takip ediyoruz. Fiyatların üretici lehine seyrettiğini görüyoruz, bundan da memnunuz. Bu noktada da; takibimizi devam ettireceğiz.

Genel olarak şunu söylemekte yarar var. 2023 yılı kurumumuz açısından çok yoğun tempoda geçen bir dönem oldu. Yani bayram tatillerini, hafta sonu cumartesi ve pazar tatillerini en az iki ay süreyle kaldırdığımız, çok yoğun çalışma saatleriyle personelin çalıştığı bir dönem oldu. Ama değdi mi? değdi. Güçlü bir stok oluşturduk. Bundan sonraki aylar için hazırlık yaptık. Türkiye'nin hububatındaki arz güvenliğine; 1 yıl değil, 2 yıl değil, 3 yıl değil belki de daha fazla istikrarlı bir şekilde koruyabilecek ve daha rahat edebileceğimiz yılları öngörmekteyiz. Elbette bu şunu getirmiyor; bu ürünler mutlaka ticarete konu edilecek işleme, sanayiye, ihracata girecek, değerlendirilecek. Ama bundan sonraki

üretimlerin daha kolay planlanması ve daha rahat bir şekilde herhangi bir piyasa pastası oluşturmadan, ithalata fazla ihtiyaç kalmadan bir dönemi yönetmeye devam edeceğiz. Malum onu söylemeden geçmemek lazım. 2018'de döviz krizi, 2019'da yaşanan ekonomik sıkıntılar, 2020-2021 pandeminin getirmiş olduğu olumsuzluklar, arz sıkıntıları, tedarik güçlükleri, yine 2021 yılında çok ciddi bir kuraklık dönemi, 15 milyon tona düşen buğday, 4,5 milyon tona düşen arpa rekolteleri ve bunun yerine konması, akabinde geçen sene Ukrayna-Rusya savaşı ile beraber dünyadaki ticaretin aksamaması gibi konularda devletimiz çok iyi refleksler verdi. Öngörülerle ülkemizde hiçbir şeyin eksikliğini göstermeden hiçbir fabrikamızı, hiçbir işyerimizi durmadan herhangi bir eksiklik çekilmeden geçirdik çok şükür. Bu noktada bir arz sıkıntısı çekmedik. Tedarik sıkıntısı çekmedik. Bu süreçlerde de bir yandan enflasyonla mücadele kapsamında verilen görevler çerçevesinde TMO'ya ciddi iş düştü. Bunları yönettik, yönetmeye devam ediyoruz. Geçen sene de bu sene de bereketi, bolluğu yönetmeye çalışıyoruz. İnşallah bunu da hep birlikte sektörlerle, üreticilerimizle beraber yürütmeye ve yönetmeye devam edeceğiz. Ben bu toplantının bereketli olmasını, hayırlı olmasını diliyorum. Konuşmacıların da görüşlerini çok önemseydiğimi ifade ediyorum. Çok teşekkür ediyorum.

Celal Toprak: Biz teşekkür ederiz efendim. Biraz önce biz konuşurken Chat'ten yazışıyoruz. Arkadaşımızın biri demiş ki TMO'ya güven, geleceğini merak etme. Çok teşekkür ederiz. Her anlamda teşekkür ediyoruz. Bizim içimiz rahat. Arz güvenliği ile ilgili bütün dünyaya yön verdiğiniz için gerçekten teşekkür ediyoruz. İyi ki varsınız diyoruz. Hemen sözü bu konuyu da değerlendirecek olan ve özel sektör anlamında hububatı en iyi bilen isimlerden biri olan Özkan Başkanımıza vermek istiyorum. Buyurun efendim. Söz sizin.

Özkan Taşpınar

Ulusal Hububat Konseyi
Yönetim Kurulu Başkanı

Ulusal Hububat Konseyi Yönetim Kurulu Başkanı Özkan Taşpınar

Sayın Müdürüm, Sayın Başkanım, saygı değer katılımcılar, hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Ulusal Hububat Konseyi olarak biz yıllardan beridir rekolte tahminleri yürütürüz. Bu yıl, en yüksek tahminimizi gerçekleştirmiş olduk. 2001 yılında 17 milyon ton civarındaki buğday rekolte tahminiz, 2022'de 20 milyon, bu yıl da 21,5 milyon ton ile tamamlanmış durumda. Arpa ürününde de bugüne kadar en yüksek rekolte elde edilmiş oldu. Sayın Genel Müdürümüzün de bahsettiği gibi, 2021 yılında 4,5 milyon ton, geçtiğimiz yıl 8,5 milyon ton, rekolte tahmin edilmişti. Ortalama olarak 8,5 milyon ton civarında bir rekolte elde edilirdi. Bu yıl inşallah 9 milyon ton gibi bir rekolte elde edilmiş olacak. Genel Müdürümüz çok fazla değinmedi ama bu yıl mısırdaki da 8,5 milyon ton gibi bir rekolte tahminimiz bulunmakta.

Diğer taraftan hububat alanları yavaş yavaş artarak devam ediyor. 2021 yılında, 6,9 milyon hektar olan ekim alanından 2022 yılında 7 milyon hektar, bu yıl da 7,3 milyon hektar gibi bir ekim alanına sahip olduk.

Böylelikle verimlerde ve rekolte de belirli bir artış oldu. Ancak Genel Müdürlüğümüzün de bahsettiği üzere ülkemiz, son 63 yılda ikinci defa böylesi bir kuraklık yaşadı. Şubat, Mart, Nisan, Mayıs hatta Haziran ayından sonra gelen yağışlar neredeyse tüm Doğu Anadolu Bölgesini etkiledi. Bu yağışların çok olumlu katkıları oldu. Bu durumun sayesinde de, ekili olan buğday ve arpamız olumlu etkilendi ve istediğimiz rekolteyi gerçekleştirebildik. Bu yıl inşallah 21,5 milyon ton gibi bir rekolte gerçekleşecek. Bu durumun kalıcı olmasını sağlamak gereklidir. Kalıcılığının da sağlanabilmesi için buğday ve arpa ekiminin sulu alanlarda yapılması lazım. Sulu alanlara ekilmesini de biliyorsunuz ki buğday ve arpa, mısır, pamuk, soya fasulyesi, diğer patates, soğan, şeker pancarı ve ayçiçeği ile bağdaştırılıyor. Dolayısıyla genelde getiri bakımından gerilerde kalıyor. Çiftçimiz de hangisinden daha fazla gelir elde ediyorsa o ürüne doğru yöneliyor. En düşük gelir getiren ürün buğday ve arpa oluyordu. Yapılan destekler özellikle son iki yılın fiyatları çiftçimiz tarafından çok olumlu karşılandı. Böylece ekim alanları yavaş yavaş artış gösteriyor. Bu artan ekim alanları kıraç alanlarda değil, sulu alanlarda artıyor. Zaten kıraçta ekilecek olan ürünler belirlidir. O ürünlerin çok fazla dışına çıkılamıyor. Dolayısıyla sulu alanlardaki bir kısım bitkiler az ekilip yerine buğday ve arpa gibi hububat ürünlerinin ekilmesi sayesinde verimimiz de rekoltemiz de yükseliyor.

Sadece yağışa bağlı yüzde 70-80'ninin kıraça ekili olduğu hububattan, sadece yağışa bağlı olarak bir gelir bekliyorsunuz. Yani düzensiz bir gübreleme yapılıyor. Yağmur yağacak diye gübre az atılıyor dolayısıyla verimler düşük oluyor. Daha sonrasında da azot dengesi sağlanamadığı için rekolte ve kalitede ister istemez belirli bir oranda düşüş gerçekleşmiş oluyor.

Bunu tabii sulu alanlarda çiftçimiz ne kadar su verecekse ona göre gübresini kullanmış oluyor, ne kadar verim alacaksa ona göre suyunu, gübresini vermiş oluyor ki, kalitede dengeli oluyor.

Böylelikle sürdürülebilir bir hububat üretimi gerçekleştirilebilir. Bu tabi çok zor bir konu değil. Ancak ülkenin de bir gerçeği var. 23.4 milyon hektarlık bir ekim alanımız bulunuyor. Bu alan dışında çok fazla hareket edemiyoruz. Buğday ektiğiniz zaman mısır ve diğer ürünler azalıyor. Diğerlerini de yurt dışından ithal etmemiz gerekiyor. Tabii suyu çok tüketen bitkiler daha ziyade ithal edilsin, az su tüketen bitkiler ülkemizde üretilsin gibi Bakanlığımızın almış olduğu bir karar var. Böylelikle hiç değilse bir kısım planlama gerçekleşmiş oluyor ve hububatın önü açılmış oluyor. Destekler de bu şekilde devam ettirilirse bu yıl da ekim alanlarında artış bekliyoruz. Özellikle mısır ekim alanlarında biraz buğdaya kayma olacağını düşünüyoruz. Daha fazla buğday ve arpa gibi ülkemizin ihtiyacı olan az su tüketen bitkilerin ülkemizde üretilmesini sağlamış olacağız. Bu durumun devamlılığının sağlanması için ürününü Toprak Mahsulleri Ofisine getiren çiftçi için geçtiğimiz yıl ve bu yıl buğday ürününe destek verildi. Bu yıl, nereye satış yapıldıysa aynı şekilde 1 TL destek verildi. Arpa için tonuna 500 TL destek verilmişti. Yulaf, Triticale ve Çavdar'a verilmemişti. Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğümüzden aldığımız bilgiye göre, bu yıl bu ürünlerin de destekleme kapsamına alınacağı belirtildi. Bu hususu çoğu arkadaşımız bilmeyebilir. Arpanın tonuna uygulanan 500 TL'lik destek, Yulaf, Triticale ve Çavdar'a da verilecek. Desteklerin aynı şekilde devam etmesini istiyoruz.

Diğer taraftan dünya piyasalarıyla orantılı bir fiyat politikamızın olması lazım. Bu konuda Toprak Mahsulleri Ofisi elinden geleni yapıyor. Çok fazla elinde ürün olduğu zaman bir kısmını ihraç edebiliyor. Eksik olduğu zaman yine regüle edebilmek için yurt dışından ithalatını gerçekleştiriyor. Dolayısıyla fiyatları belirli bir dengede tutuyor. Tabi bu dengelerin üreticinin cebine girecek şekilde gerçekleşmesi sürdürülebilir bir buğday ve arpa üretiminin sağlanması için önemli. Bunun daha sağlıklı yapılabilmesi için nadasa bırakılan 3,5 milyon hektarlık

bir alanımızın belirli bir kısmının sulanmasını sağlamalıyız. İki yılda bir 200 kg verim alınan, buğday nadası yönetimi ile sulanan kıraç alanlardan bir yılda neredeyse 1 tona kadar verim alabilme şansımız oluyor. Böylelikle siz oradaki katma değeri on katına kadar çıkarmış oluyorsunuz. Mevcut alanların rantabl bir şekilde sulanabilmesi için denize boşu boşuna akan suların bu alanlara döndürülmesi, yer altı suyuna takviye yapılması, yer altı suyu ile sulanan bölgelerin de yine yer altının sağlıklı bir şekilde belirli bir şekilde tutulması sayesinde de sürdürülebilir bir sulu tarım gerçekleşmiş olur. Tabi bu sulanamayan alanlarımızın hiç değilse 3,5 milyon hektarın 1-2 milyon hektarlık kısmının sulanması demek. Türkiye'nin yurt dışından 1 kg dahi olsa herhangi bir ithalat yapmasına gerek kalmaması demektir. O sebeple bu konuyu çok önemli buluyorum. Tabi eskisi gibi değil. Önceleri bir dağın öteki tarafını delip geçme işlemi yirmi yıl sürüyordu. Şimdi yirmi yıllar neredeyse bir yıla kadar düştü. Artık hiçbir şey eskisi gibi değil. Sonuç olarak denize akan başıboş suların mutlaka faydalı bir şekilde kullanılması gerekiyor.

Bir TARSİM (Tarım Sigortaları Havuzu) gerçeğimiz var. Biliyorsunuz çiftçinin gelirini dengelemek için gelir kaybı sigortası adında bir sigorta çıkarıldı. Fakat bunu tam manasıyla çiftçilerimiz bilmiyor. Belirli bir pilot bölgeler seçildi. Bu bölgelerdeki uygulanan yöntemin tüm Türkiye genelinde uygulanması ve zorunlu hale getirilmesi gerekiyor. Bunun ÇKS'ye (Çiftçi Kayıt Sistemi) kayıtlı çiftçilerin tamamına yaptırılması önemlidir. Aynı zamanda, dörtlü münavebe sistemi uygulanarak bir yıl çiftçimiz şeker pancarı, ayçiçeği gibi endüstriyel bir bitki ekiyorsa, sonraki yıl bir yıl mısır, buğday, buğdaygil yem bitkileri, baklagil ya da baklagil yem bitkileri ekmeli. Hiç değilse sürekli mısır eken bir çiftçi dört yılda bire düşürür. Böylelikle yüzde 100 ekilen mısır, yüzde 25'e düşmüş olur. Aynı şekilde buğday o tarlaya hiç ekilmiyorsa dört yılda bir zorunlu hale gelmiş gibi olur. Bu durum sürdürülebilirlik açısından

dört yılda bir baklagil bitkisinin ekilmesi anlamına gelir. Biliyorsunuz Soya Fasulyesi'nin yüzde 94'ünü ithal ediyoruz. Soya Fasulyesi sadece Çukurova, Çarşamba Ovası veya Edirne'deki küçük alanlar ile sınırlı değil. İç Anadolu ve Güney Doğu Anadolu Bölgesi gibi çok geniş alanlarda üretilebilecek bir bitki. Tabii bu "Havza Bazlı Destekleme" metotları ile sağlanıyor. Bunların da mutlaka uygulanması gerekir. Dört yılda bir, havanın serbest azotunu baklagil bitkisiyle toprağa fiske ettiriyorsunuz. Sürdürülebilirlik açısından da bu önemlidir. Mısır gibi çok fazla su tüketen bir bitkiyi, dört yılda bir ekmiş oluyorsunuz. Su zengini bir ülke de değiliz. Dolayısıyla suyumuzun dengeli bir şekilde kullanılmasını sağlamış oluyorsunuz. Devlet hiç değilse dört yıllık bir münavebede çiftçinin ekeceği ürünü alacak olursa, hangi ürünü ne kadar ekeceğini de başlangıcında bilmiş olur.

Organik madde konusu var. Topraklarımızda organik madde miktarı yüzde 0,8 seviyesinde, yani yüzde 1 bile değil. Bu, Avrupa'da, Amerika'da yüzde 5 seviyesinde. Bizde hiç değilse yüzde 2-3'e çıkarılması çok önemli. Çünkü üç kez sulama yapılan bir alanı iki kez sulayarak kurtarabiliriz. Dolayısıyla gübre kullanımında, azotlu 100 kg kullanıyorsanız bunu 50-60 kg'ye düşürebilme şansına sahip olmuş olursunuz. Bu masrafların azaltılması bakımından organik madde seferberliği gibi bir seferberlik mutlaka uygulanması gerekir.

Biliyorsunuz genelde tarımda çok yoğun bir şekilde elektrik kullanılıyor. Elektrik enerjisinin çiftçimiz tarafından daha rahat elde edilmesi, yenilenebilir enerji kaynaklarını daha ucuz bir şekilde yaptırması için teşvik edilmesi ürün fiyatlarına olumlu bir katkı sağlayacaktır. Mazot ve gübrenin mutlaka bir katkısı var ancak özellikle elektrik enerjisinin daha uygun bir fiyata elde edilmesi, ürün fiyatlarında da önemli bir ucuzlamayı sağlamış olacaktır.

Bunların yanında en son olarak şunu vurgulamak gerekir. Ekmek ve gıdada kesinlikle israfın önlenmesi ile alakalı bir seferberlik ilan et-

mek gerekir. Şimdi biz, 20 milyon tondan bahsediyoruz. Bu 17 milyon tona düştüğü zaman 3 milyon tonunu iç tüketimimizi karşılamak için ithal ediyoruz. Fakat ekmekte en az yüzde 10 israfın önlenmesi demek, bizim neredeyse 2 milyon ton buğdayımızı kullanmamamız demektir. Yani 20 milyon tonun içerisinde bizim tohum olarak kullandığımız miktar neredeyse 1 milyon 600 ila 1 milyon 800 bin ton civarında. Yine 1,5 – 2 milyon ton civarında kalitesiz buğdayı hayvan yemi olarak kullanıyoruz. Bunlardan da yine belirli kısmında israfın önlenmesi, daha az hububata ihtiyaç duymak demektir. Her şeyden önce su, gıda ve ekmek israfını mutlaka önlemeliyiz. Hepinize teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum. Bu toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Celal Toprak: Çok teşekkür ediyoruz. Ağzınıza sağlık. Sözü Sevgili Mehmet Reis'e vermeden önce bir konu var. Genel Müdürümüz Ahmet Güldal'a bir soruyla tevdi etmek istiyorum. Üyelerimizin de soruları oluyor. Bir şehir efsanesi var, bu kadar çok buğday ithal etmeli miyiz diye. Makarna ihraç etmek için buğday ithal ediyoruz. Bunu iyi bir şey olarak değerlendiriyorum. Siz nasıl değerlendirirsiniz. Bu konuya bir nokta koyar mısınız?

TMO Genel Müdürü Ahmet Güldal

Tabi ki makarna satmak için buğday ithal ediyoruz. Un satmak için de buğday ithal ediyoruz. Herkes biliyor. Dâhilde işleme rejimi kapsamında bir prosedür devam ediyor. Yöntemini önce ithalat sonra ihracat olarak çevirsek de, bu kapsamda yapılabilir. Ama az önceki konuşmam da bahsettiğim gibi, bu şekilde 20-21 milyon ton üretimler yaptığımız sürece Türkiye'nin kendi ihtiyacı için bir ithalata ihtiyacı söz konusu değildir. Bizim tükettiğimize kendi üretimimiz rahatlıkla yetebilmektedir. Ama bu çok söylenir. Türkiye un ihracatında dünyada ilk sırada, makarna ihracatında da İtalya'dan sonra ikincidir. Dolayısıyla yurtiçindeki ürettiğimiz buğday, makarnalık olsun, ekmeçlik olsun ihracatın tamamına da yetmeyeceği için, firmalarımız dış tedarik yöntemiyle alırlar. Un yaparlar, makarna yaparlar. İrmik, bisküvi vb. ürünleri yurtdışına pazarlarlar. Bundan da Türkiye'nin ortalama bir buçuk milyar dolarlık civarında bir ihracat geliri söz konusu olur. Bir soru vardı, "Bu dönem ithalat yaptınız mı?" diye. Biz Mart ayından sonra ithalat bağlantısı yapmadık. Mart ayına kadar Türkiye'nin kuraklık riski yaşayan bir ülke olarak; 2021'deki gibi bir kuraklık riskini bertaraf etmek için tedarikçi olmaya çalıştık ama yağışlarla beraber bu riskin yavaş yavaş azaldığını gördükçe biz ithalat bağlantılarımızı kaldırdık. Burası önemli; TMO olağanüstü hal stoku miktarınca devir stokuyla 2023 yılı hasat dönemine girdi. Yani elimizde zorunlu bulundurmamız gereken bir miktar buğdayla veya hangi ürünler olarak tutulması gerekiyorsa o kadar miktarlarda devir stokuyla girdik. Yani dedikleri gibi bazen TMO ithalatta depolarını ve silolarını doldurdu. Yer kalmadı. Yurt içinde üreticiden mal almamak için işte bahane arıyor gibi iddiaların aslı yoktur. Haliyle TMO'nun yurtiçinde aldığı alabildiği ürünlerde de herhangi bir sınır koymadığını, halen de almaya devam ettiğini ifade etmek isterim. 2 ay sonra da bize ürün satmak isteyen, 3 ay sonra da satmak isteyen

olursa ürünü iyiye alacağız. Son söz, Türkiye yurtiçi üretimde kendine yeterlidir. Arz güvenliği konusunda sorun gözükmemektedir. Buğday özelinde söylüyorum özellikle. Öyle anlaşılın. İthalat tamamen Türkiye'nin ihracattaki gücünü devam ettirmesi için özel sektör dâhilinde yapılmaktadır.

Celal Toprak: Çok teşekkür ediyorum efendim. Bu parantezi de açıp kapayarak kafalardaki soru işaretlerini gidermiş olalım. Verdiğiniz bilgiler için tekrar teşekkür ederim. Özkan Başkan inovatif gelişmelere de göndermeler yapmıştı sevgili Mehmet Reis. Siz de sanıyorum o konulara ilişkinde bilgiler aktaracaksınız bizlere. Ancak sizin mikrofonunuzda bir sorun var. O arada Hakkı İsmet Bey'in vereceği mesajları dinleyelim. Sonrasında sözü size vereceğim. Sevgili İsmet Başkanım söz sizde efendim buyurun.

Hakkı İsmet Aral

İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral

Sayın Başkanım, Sayın TMO Genel Müdürü, Sayın Ulusal Hububat Konseyi Başkanı, Sayın Reis Bakliyat Yönetim Kurulu Başkanı, STK'larımızın, Özel Sektörümüzün ve Medyamızın saygıdeğer temsilcileri, sizleri şahsım ve İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum. Sözlerimin Başında, Yönetim Kurulu Başkanımız Sayın Ali Kopuz'un selamlarını iletmek istiyorum. Kendisi şu anda Müşterek Meslek Komiteleri Toplantımızı idare ettiği için maalesef aramızda olamadı.

Bugün birbirinden değerli katılımcılarla “**Hububatta Sektöründe Durum ve Beklentiler**” başlığıyla hububat sektöründeki güncel tabloyu, sıkıntıları ve çözüm önerilerini konuşacağız.

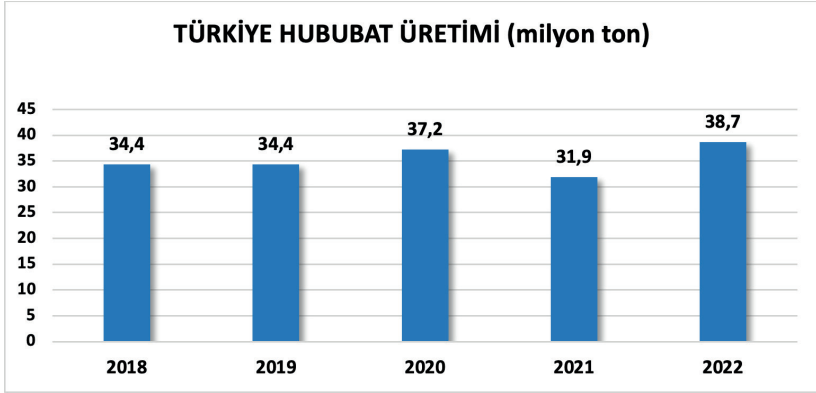
Konu hububat gibi tüm dünyayı ilgilendiren stratejik bir ürün yelpazesine olunca, ben de müsaadenizle genel bir giriş yapmak istiyorum.

Öncelikle kısaca hububatın insanlık ve uygarlığımız için önemine dikkat çekmek istiyorum. Hububat, “tarımı” ve dolayısıyla “tarihi” başla-

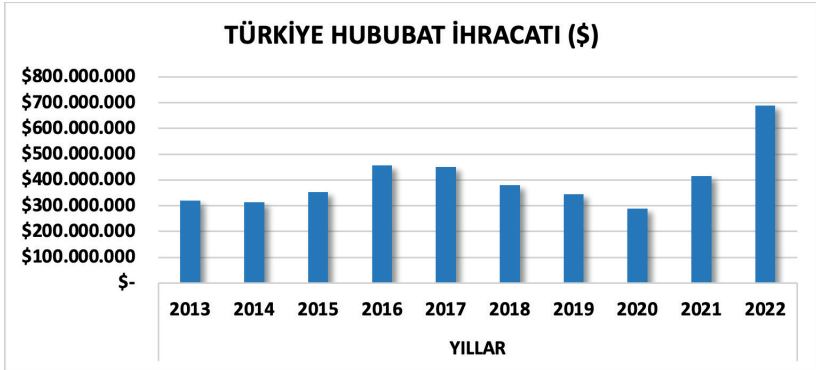
tan üründür. Anadolu'da buğday, Uzakdoğu'da pirinç, sonraları Kuzey Afrika ve Amerika kıtasında üretilen mısır buralardaki uygarlıkların tohumu ve ana besin maddeleri olmuştur. Sadece doğadaki bitkisel ürünleri toplamakla yetinmeyen insan, tarım yapmaya başlayınca yerleşik hayata geçmiş, önce şehirleşmeye sonra da devletleşip uygarlıklar inşa etmeye başlamıştır. Kısaca uygarlığımızın temelinde tarım ve hububatlar vardır. Bugün geldiğimiz noktada hububat insanlığın geleceğini de belirleyecek bir noktadadır. Eğer artan insan nüfusunu besleyemezsek, bildiğimiz anlamda uygarlığımız tehlikeye girer. İşte bu nedenle, FAO gibi küresel organizasyonlardan devletlere, belediyelerden bizim gibi mesleki kurumlara kadar herkes gıda sorununa çözümler üretmek için çabalyor.

Türkiye'nin gıdada çok büyük potansiyeli olduğu hepimizin malumu... Ülkemiz 2023 yılında muhtemelen yaklaşık 50 milyar dolarlık bir tarım hasılası elde edecek. İnşallah bunun yarısı kadarlık bir ihracat rakamına da imza atacağız. Buna mukabil, 16 milyar dolarlık bir ithalat da yapmış olacağız. Bunun önemli bir kısmı da bugünkü konumuz olan buğday ithalatından geliyor.

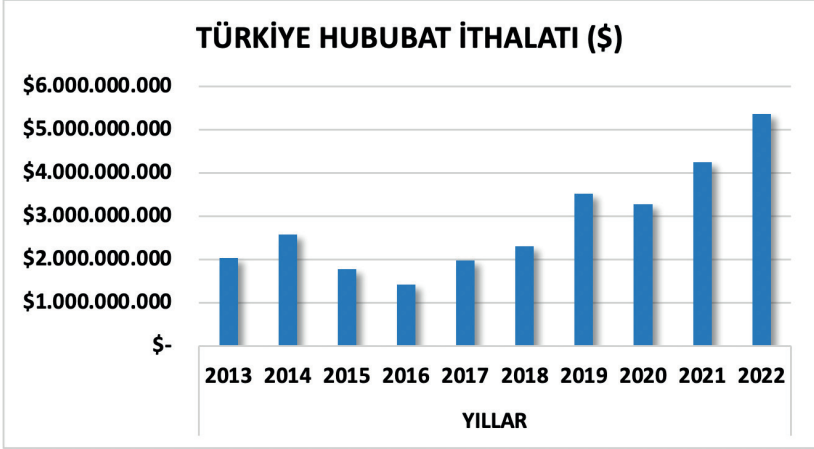
Türkiye'nin Hububat Üretimi (Son 5-10 yıl)

Türkiye'nin Hububat İhracatı (Son 10 yıl)

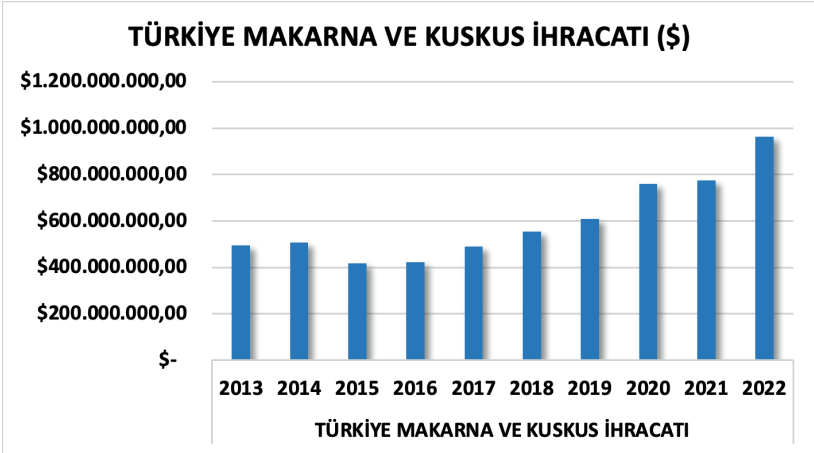

Türkiye'nin Hububat İthalatı (Son 10 yıl)

Elbette buğday ithalatının önemli bir kısmı, un veya makarna olarak ihracat kaydıyla yapılıyor.

Türkiye'nin Makarna ve Kuskus İhracatı (Son 10 yıl)

Son iki veri karşılaştırıldığında hububat ithalatı ile makarna ve kuskus ihracatı arasındaki ilişki açık olarak görülüyor.

Bununla birlikte, gönül ister ki biz bunu kendi üretimimizle yapalım, daha fazla katma değer elde edelim. Zira ülkemizin ithalatını her hasat sezonu sezon tedrici olarak en azından iki-üç milyar dolar azaltabilme potansiyelimiz olduğunu biliyoruz. Bu sebeple, ülkenin tarımını geliştirmek suretiyle, ithalatı azaltıp ihracatı arttırıcı yönde politikaları ortaya koymalıyız.

Bu hedefe ulaşmak için, bir taraftan tarımsal potansiyelimize ulaşmak için üretimi arttırıcı çalışmalar yaparken, diğer taraftan da gıdada kendi markalarımızı dünyanın önde gelen markaları haline getirmek için çaba göstermeliyiz. Çünkü başta da ifade ettiğim gibi, böyle bir potansiyelimiz var. Bu konuda hem devletimizin hem sektörümüzün yoğun gayretlerini biliyoruz. İşbirliği ve koordinasyon içinde çalışırsak bu hedeflere daha hızlı ulaşabileceğimizi düşünüyorum.

Türkiye'deki tarımsal hasılamızı arttırmak ve Türk ürünlerinin küresel pazarda bilinirliğini arttırmak ülkemizin zenginliğini arttıracak çok önemli hedeflerdir. Hele ki dünya pandemiden savaşa, iklim değişikliğinden gıda kayıp ve israfına kadar sorunlarla baş etmeye çalışırken. Tabii bu sorunlar hem dünyanın hem de bizim sorunumuz. 2020 yılında başlayan salgının artçı etkileri azalarak da olsa devam ederken, 24 Şubat 2022'da patlak veren Rusya-Ukrayna Savaşı ile global bir gıda krizi başladı. Bu sorun sürerken, eş zamanlı olarak enerji krizi ve buna bağlı gübre krizi sorunu büyüttü, girdi maliyetleri olağanüstü arttı. Son yıllarda etkilerini daha net biçimde görmeye başladığımız küresel iklim değişikliği sorunu da tarımsal üretimi etkileyen faktörlerden. Küresel iklim değişikliği bir taraftan tarımda verimliliği etkilerken, diğer

taraftan da tarımsal arazilerin azalmasına yol açıyor. Ayrıca tarımsal ürünlerin üretildiği bölgelerin de değişmesine yol açıyor. Orta iklim kuşağı kaygı verici bir hızla yarı tropikal bölgelere dönüşüyor. Bu da ürün deseninde kaymalara yol açıyor.

Dünya nüfusunun en azından 2050 yılına kadar artacağı ve 10 milyara ulaşacağı öngörülüyor.

Öte yandan sanayileşen ülkelerde refah artışıyla bir başka sorun hızla büyüyor: Gıda israfı. Sanayileşmemiş ülkelerdeki teknolojik imkanların azlığı dolayısıyla daha fazla olan gıda kaybı, sanayileşmiş ülkelerde refah nedeniyle daha büyük olan gıda israfıyla birleşiyor ve dünya gıda üretiminin neredeyse üçte birine mal oluyor.

Gördüğünüz gibi sorunumuz sadece tarımsal destekler, girdi maliyetleri, ürünlere değer katmak ve pazarlama ile sınırlı değil. Hububat insanlığın hayat memmat meselesidir. Bu nedenle burada yaptığımız toplantının önemi zannedildiğinden çok fazladır. Umarım toplantımızın hububat sektöründeki sorunların çözümü için küçük de olsa bir katkısı olur. Bu düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Celal Toprak: İsmet Başkanım, çok teşekkür ederiz. Verdiğiniz mesajlar bizim için önemliydi. Mehmet Bey'in ses sorunu devam ediyor. Bu arada Özkan Başkan'a dönmek istiyorum. Ahmet Güldal'ın değerlendirmelerini nasıl buldunuz? Kendimizi rahat hissedebilir miyiz? Siz nasıl görüyorsunuz olayı? Bu günlerde herkesin açlık tehlikesi ile karşı karşıya kalmak gibi bir endişe içinde olduğu dönemden geçiyoruz. Türkiye bu süreci belki de dünyanın en rahat geçiren ülkelerinden biri. Siz nasıl görüyorsunuz, bu konudaki alınan önlemleri doğru buluyor musunuz? Özel sektör tarafından konuya nasıl bakılıyor? Biraz dinleyelim sizi efendim.

Ulusal Hububat Konseyi Yönetim Kurulu Başkanı Özkan Taşpınar

Siz biraz önce bahsetmiştiniz. Sayın Genel Müdürümün duruşu yetiyor. Ben sadece Türkiye’de takip ediliyor biliyordum ama dünyada da demek ki takip ediliyormuş. Pandemi dönemi gibi bir süreçten geçtik. 2020 - 2021 yıllarında büyük bir buğday kıtlığı vardı. Son derece bir verim düşüklüğü yaşamıştık. Pandemide bütün ülkeler sorun yaşarken bizim ülkemizde bir gram da olsa buğday, arpa ve yemle alkalı herhangi bir problem yaşanmadı.

Biliyorsunuz yakın coğrafyamızda bir savaş durumu var. Dünya kendi kendine büyük bir sıkıntıya girdi ama ülkemizde herhangi bir sıkıntı olmadı. Bu yıl yine kuraklık olacak dendi ancak bir yıl öncesinden tedbirini alarak gidiyoruz. Ocak – Şubat aylarında Bursa Karacabey’de bir toplantı düzenlendik. Genel Müdürümüz de bizim misafirimizdi. Orada herkes kıtlıktan bahsediyordu. O zamana kadar herhangi bir kuraklık olmamış, üretim süreci normal seyrinde devam ediyordu. Konuşmacı olarak da Genel Müdürümüzle katılımcıları bilgilendirmeye çalışmıştık. Şuan ise bir tarımsal bir kuraklık yok. Tabi karın düşmesi ve yer altı sularının çekilmesi gibi bir kuraklık var ama tarımsal bir kuraklık yaşanmadı. Bundan sonraki süreçte yağışlar devam ederse herhangi bir sıkıntı olmayacağını dile getirmiştik. O sürece gelene kadar Sayın Genel Müdürümüz tedbirleri zaten almıştı. Sonraki süreçte herhangi bir problem olmadı. Bizim harmanımız başladığı sıralarda ülke genelinde çiftçimiz, tüccarımız, sanayicimiz ve Toprak Mahsulleri Ofisi’mizin stoklarında 8 - 9 milyon ton civarında bir stok vardı. Bu yıl da 21,5 milyon ton civarında rekoltemiz var. Toplamda ülkemizde bu yıl içerisinde 30 milyon ton civarında bir buğday rekoltesi elde edilmiş olacak. Biraz önce Genel Müdürümüz bahsetti, sıkıntılı bir süreç yaşamamız halinde bile bize en az 2 - 3 yıl yetecek bir stokumuz mevcut. O sebeple herhangi bir problem yaşayacağımızı düşünmüyorum.

Biraz önce gelen bir soruda ne kadar buğday ithal ediyoruz tarzında bir soru vardı. Genel Müdürümüz bahsetti ama ben de değinmek istiyorum. 100 milyon nüfusa yetecek şekilde 20 milyon ton civarında bir iç tüketim talebimiz mevcut. Bu 100 milyon tonun içerisine komşu ülkelere yardım ettiğimiz rakamlar da dahil. Yine yurt dışından misafir ettiğimiz 5 milyon ve üzeri mülteci veya turist misafirimize bakmak kaydıyla. Fakat nasıl yurt dışından bir demir - çelik getiriyorsunuz burada işliyorsunuz bir malzeme yapıp onu yurt dışına ihraç ediyorsunuz, aynı şekilde bizde buğdayı makarnalık veya ekmeklik olarak burada işleyip yurt dışına ihraç ediyoruz. 7 - 8 milyon ton civarında bir ithalat yapıyordu. Yine bundan elde edilen 5 - 5,5 milyon ton gibi bir mamul madde yurt dışına ihraç edilmiş oluyor.

Celal Toprak: Efendim tam o konuyla ilgili bir soru var. Madem konuyu açtınız, soruyu cevaplamanızı isteriz. Soruyu soran arkadaşımız, acaba makarnalık buğdayı biz üretsek, ithal etmesek olmaz mı? Diye soruyor. Üyelerimizden Ali Garipoğlu'nun sorusu. Ne cevap vermek istersiniz? Buyurun efendim.

Ulusal Hububat Konseyi Yönetim Kurulu Başkanı Özkan Taşpınar

Kendimiz durum buğdayı üretimini gerçekleştiriyoruz. Yeterli miktarda da var. Bunu Genel Müdürümüz net bir şekilde de biliyor. Kendisinin cevap vermesi daha uygun olur ama ben şu şekilde cevap vermek istiyorum. Biz durum buğdayını yeterince üretiyoruz. Hatta bir kısmını un fabrikalarında kullanılabiliyoruz. Bir kısım makarna fabrikalarımız da, unluk buğdaydan kullanabiliyor. Aslında bizim ülkemizde yeteri miktarda bir durum buğdayı mevcut. Yani iç tüketimimize rahatlıkla yetecek şekilde mevcut. Bazen durum buğdayını biraz daha yüksek fiyatlı diye çiftçimiz tercih ediyor, fazla üretim yapıyor. Yani fazlalığımız olduğu zamanlar dahi oluyor. Konuyu Sayın Genel Müdürümüzün daha net bir şekilde açıklayacağını düşünüyorum. Teşekkür ediyorum.

Celal Toprak: Sn. Genel Müdürüm Ahmet Güldal, bu konuda ekleyeceğiniz var mı?

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet GÜLDAL

Özkan Başkan'ın da ifade ettiği gibi, makarnalık buğdayda Türkiye'nin ciddi miktarda üretimi var. Hatta bu sene için en az 1 milyon ton arz fazlamız mevcut. O sebeptendir ki biz Ağustos ayı sonuna doğru, makarnalık buğday ihracatına izin verdik. Şu anda halen devam ediyor. Arz fazlası miktarımızı dikkate alarak onun döviz olarak ülkeye girmesi için müsaade ettik. Şunu da söylemekte yarar var. Makarnalık buğdayda bizim ithalatımız çok fazla değildir. Sınırlıdır. Yurt dışı piyasası eğer yurtiçinin altına düşerse makarnalık buğday çok fazla olmaz. O zaman tercih ediyor sektör. Değerli soru sahibi arkadaşımız Ali Bey'e teşekkür ediyorum. Makarnalık buğdayda Türkiye'nin arz fazlası vardır. İthalata ihtiyacı yoktur. Şu anda da bir buçuk ayda 700 bin ton civarında bir makarnalık buğday ihracatı gerçekleşmiştir.

Celal Toprak: Efendim tekrardan teşekkür ediyoruz. Mehmet Reis sesiniz ve görüntünüz çok güzel. Buyurun söz sizin.

Mehmet Reis
Reis Bakliyat Yönetim
Kurulu Başkanı

Reis Bakliyat Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Reis

Çok kıymetli Hazirun, sizleri saygıyla selamlıyorum. Tarım alanlarımız azalıyor. 1990-2022 yılları arasında yaklaşık bir Belçika kadar tarım alanımız maalesef kullanım dışı kalmış durumda. Bu rakam da yaklaşık 3 milyon 551 bin olarak devletin açıkladığı resmi rakamdır. Bu durum da verimliliği doğrudan etkiliyor. Özellikle pandemi tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin önemi bizlere gösterdi. Diğer taraftan; Rusya-Ukrayna savaşı ve özellikle Türkiye'nin de içinde bulunduğu küresel iklim değişikliği bizim çok daha fazla dikkat etmemiz gerektiğini de ortaya koyuyor.

Konya'nın yüz ölçümü 3 milyon 887 bin. Yaklaşık Konya kadar bir tarımsal alandan bahsediyoruz. Ülkemizde 1990 yılında ekili alan 27 milyon hektarken, yüzde 14 azalarak 2022 yılında 23 milyon hektara düştü. Yani yaklaşık 3 milyon 900 bin hektar tarım arazisi üretim dışında kaldı. Ülke olarak Hollanda'ya baktığımız zaman, Hollanda'nın yüz ölçümü 4 milyon 154 bin hektar. Bir Hollanda'ya yakın ekilebilir alanımız 1990'dan 2022 yılına kadar azaldı. Sayın Genel Müdürümüz söylediği gibi son 3-4 yıl içinde bir artış olmasına rağmen. Dolayı-

sıyla, tahıl ve diğer bitkisel ürünler alanlarında azalması söz konusu. 1990'da 18 milyon hektar ekiliyken, 2022 yılında bu rakam 16 milyon hektara düştü. Bir başka ifadeyle; yaklaşık 2 milyon hektarlık tahıl ve bitkisel ürün ekilen alanlar üretim dışında kaldı. Bu da yaklaşık yüzde 12,5'e tekabül ediyor. Bu daralmanın yanında ülkemiz iklim özellikleri nedeniyle kuraklık ve çölleşme tehdidi altında. Erozyon bu tehditleri daha çok artırıyor. Tüm bu faktörler, tarım için elverişli toprakların hızlı kaybına neden oluyor. Dolayısıyla tarım alanlarını kollamak, ekilebilir alanları genişletmek ve tarımsal faaliyetleri teşvik etmek, büyük önem taşıyor. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 5 Nisanda yürürlüğe giren kanunla, atıl durumundaki tarım alanlarını üretime kazandırması tarımsal üretim için önemli bir potansiyel sunuyor. İsmet Başkan'ın da söylediği üzere, Türkiye'nin çok önemli bir potansiyeli var. Türkiye coğrafi olarak avantajlı bir ülke konumunda. Biz ülke olarak bunu değerlendirebilirsek, dünyanın hem önemli bir tedarikçisi hem de ihracatçı limanlarından biri oluruz. Bunu yaklaşık 50 yıla yakın deneyimimle söylüyorum.

Topraklarımızda nicelik ve nitelik olarak kayıplarımız oluyor ancak tüm dünyada bu durum yaşanıyor. Bu bir doğal süreç olarak görülse de maalesef insan eliyle oluyor. Tarımsal ürünlerin kalitesi ve üretimde sürdürülebilirlik bu toprağın nitelikli olması için kritik önem taşıyor. Ülkemizin bereketli toprakları var. Ancak biz bunu tarım ilaçlarıyla, kimyasal gübrelerle, yanlış sulama uygulamalarıyla bilinçsiz ve aşırı kullanıyoruz. Bu yanıştan dönmezsek organik madde tarafından toprakların fakirleşmesine sebep olacağız. Bununla beraber biyoçeşitliliği de olumsuz etkileyeceğiz. Avrupa Birliği'nin bu konudaki yaklaşımı oldukça dikkat çekici. Yeşil mutabakat ve çiftlikten çatala stratejisiyle Avrupa Birliği hem toprağın hem de gezegenin sürdürülebilirliğini korumayı hedefliyor. Bu stratejik planın amacı, tarım kimyasallarının ve antibiyotik kullanımının azaltılması, organik tarımın teşvik edilmesi ve biyoçeşitliliğin korunmasıdır.

Su varlığımızın da azaldığını ifade ettim. Gıdanın 2/3 sulu tarımla üretiliyor. Ülkemizde toplam su tüketiminin yüzde 74'ü tarımsal sulamada kullanılıyor. Bu nedenle gıda güvenliği için su en önemli ihtiyaç. Su yoksa hayatta yok. Temiz su alanlarımız ve göllerimiz kuraklık tehlikesiyle karşı karşıya. Uzmanlar küresel ısınma, vahşi sulama, evsel ve sanayi atıklar gibi nedenlerle tatlı su kaynaklarımızın hızla yok olduğunu söylüyor. Denizlerimizde biyoçeşitlilik azalıyor. 1970'lerde 30 civarında ekonomik değere sahip balık türünün yüzde 3 ila 4'lere kadar düştüğü ifade ediliyor. Dünyanın nazar boncuğu olarak adlandırılan Meke gölünün eski görünümü kalmadı. Eber gölü kuruma tehlikesiyle karşı karşıya. Aşırı kullanım sonucu yeraltı sularının seviyeleri düşüyor. Konya Teknik Üniversitesinin yayınladığı rapora göre; Konya bölgesinde 600, Sivas bölgesinde 450 obruk oluştu. Tarım alanlarının, ekilebilir arazilerin ve su varlıklarının sürekli olarak azalması gıda güvenliği, ekonomik dengeler ve ekolojik sürdürülebilirlik açısından ciddi riskler barındırıyor. Bu nedenle tarım alanlarının korunması, sürdürülebilir tarım uygulamalarının teşvik edilmesi ve doğru arazi kullanımı politikalarının hayata geçirilmesi büyük önem taşıyor.

İnsanın beslenme ve su gibi temel ihtiyaçlarının karşılanması, kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde korunmasına ve yönetilmesine bağlı. Ancak ne yazık ki ülkemizde tarım arazileri nicelik ve nitelik olarak azalmış durumda. Tarım topraklarımızı en iyi şekilde değerlendirebiliriz. Çünkü bizim Mezopotamya gibi bereketli toprakların halen daha emanetçiyiz, halen daha onu koruyoruz ve atalarımızın bize emanet ettiğini bu ürünleri gelecek nesillere emanet edecek şekilde korumamız gerekiyor. Türkiye'de GAP projesinin kurulduğu zamanları hatırlıyorum. Sadece Türkiye'nin değil, dünyanın önemli projelerindendi. Ancak kurulduğu andan itibaren orada fazla sulamayla topraktaki tuzla nitrat oranının çoğalmasından dolayı bazı bölgelerinde verimsizlik olduğunu bizzat kendim gidip şahit oldum.

Ekilebilir alanlar azalırken diğer taraftan üretim artıyor. Neden? Dekar başına alınan verim artıyor. TÜİK'in verilerine göre 1990'dan 2022 yılları arasında tahıllardaki ekili alan yüzde 18 azaldı ve toplam ekili alanlar 112 milyon dekar geriledi. Üretim ise yüzde 28 artarak 30 milyon 200 bin tondan, 38 milyon 600 tona çıktı. Bu rakamın yaklaşık 40 milyon tona ulaşacağı düşüncesindeyim. Şayet buğday Sayın Genel Müdürümüz de anlattı; buğday ekilen alanlar, 94 milyon dekardan yüzde 30 azalma ile 2022 yılında 66 milyon dekar düşmüş durumda. Üretim ise 2023 yılında 20 milyon tondan yüzde 5 artışla 21 milyona çıktı. Ancak burada dekar başına alınan verimlilik, 1990 yılında 212 kg iken yüzde 41 artışla 2022 yılında 298 kg'a kadar çıkmış ki, Türkiye'nin bazı bölgelerinde bu rakam 400-500 hatta 600 kg'a kadar çıktı. Çarpıcı örnek olarak 1990 yılında ekilen çeltikten bir örnek vermek istiyorum. 530 bin dekardan yüzde 127 artışla 2022 yılında 1 milyon 205 bin dekar artış oldu. Yani üretim 230 bin tondan yüzde 313 artışla 950 bin tona çıktı. Dekar başına alınan verim 1990 yılında 434 kg iken teknoloji ve tohum desteğiyle yüzde 82 arttı ve 2022 yılında 788 kg olarak gerçekleşti. Bununla beraber 1990'larda ithal edilen ürün miktarı ise şuan 5'te 1'e kadar indi. 1990 yılına göre 2022'de kuru baklagillere baktığımız zaman ekili alan yüzde 55 azaldı ve 9 milyon 50 bin dekar düştü. Üretim ise yüzde 35 azalarak 1 milyon 310 bin tona geriledi. 1990-2022 arasında tahıllardaki ekili alan biraz önce söyledim yüzde 18 azalırken, üretimde yüzde 28 artış oldu. Tüm bu rakamlar dekar başına alınan verimin işaretidir. Dekar başına verim artışında teknolojik gelişmelere ve tohum kalitesine bağlıdır.

Stratejik ve kritik tarım ürünü olarak belirlenen tahıl ve baklagil ürünlerinin üretimindeki payının azalmasında nedeni, yüksek ihracat üstünlüğü olan meyveciliğe yapılıyor olmasıdır. Son derece önemli bir konudur. Bu konuyla ilgili muhakkak çalışılması gerektiğine inanıyorum. Bu şekilde giderse hububat ve bakliyat ekim alanları daha

çok daralacak onunda altını çizmek istiyorum. Tarım alanlarını tapulaştırarak, kullanılacak bölgeleri sulayarak, ekilebilir alanlarda tarım faaliyetlerini artırarak hem iç ihtiyacımızı karşılıyoruz, hem de ihracata yönelik daha fazla üretim sağlarız. Topraklarımızın ve doğal kaynaklarımızın korunması ve sürdürülebilir şekilde kullanılması hem çevresel hem de ekonomik zorunluluktur. Bu konuda atılacak adımlar ülkemizin tarım potansiyelinin en üst düzeyde kullanılmasını sağlayacaktır. Kırsalda yaşayan nüfus yaşlanıyor ve gençler şehirlere göç ediyor. Az önce söylediğim gibi bizim toprağımız tohumumuz olursa en önemli şey ülkemizde çalışan işçinin veya ekecek üreticinin olmasıdır. Türkiye'nin tarımsal ve kırsal yapısı hızla değişiyor. Kırsal nüfustaki azalma ve şehirlere göçün artması, tarım sektöründeki yaş ortalamasının yükselmesi ve gençlerin bu sektöre olan ilgisizliği ülkenin tarım potansiyeli için bir risk oluşturuyor. Bu her ülke için geçerlidir. Ülkemizde kırsalda yaşayan nüfusun azalması, çiftçi yaş ortalamasının yükselmesi tarımsal üretimimizi etkilemektedir. 1990 yılında Türkiye nüfusunun yüzde 41'i kırsalda yaşarken, 2022 yılında kırsalda yaşayan nüfus oranını sadece yüzde 6,6'dır. Tabii 2012'de bazı yasal tanımlarla değişiklikler yapıldı. Eğer bu dikkate alınmasaydı yüzde 15-20 oranında kırsalda kalan bir nüfus olduğunu söyleyebiliriz. Çok düşük bir oran. Dünya ortalaması yüzde 45 ila 50 civarındadır. Yine TÜİK tarafından açıklanan 'Çiftçi Kayıt Sistemi'ndeki rakamlara baktığımızda ciddi bir düşüş yaşanıyor. 2002 yılında 3 milyon'a yakın çiftçi sayısı, 2022 de 2 milyon 171'e geriledi. Buda aynı şekilde tarım sektöründe istihdam edilen kişi sayısında da azalmayı gösteriyor. Genç nüfusun kırsalda tutunabilmesi ve tarımsal üretime teşvik edilebilmesi için tarım liselerinin ve üniversitelerin kurulması, tarımın teknoloji ile buluşması ve genç girişimcilerin desteklenmesi gerekiyor. Türkiye'nin tarımsal potansiyelini koruyabilmesi ve geliştirebilmesi için kırsal nüfusu koruma ve genç nüfusu bu sektöre yönlendirme politikalarına ağırlık verilmesi gerekiyor. Tarımda teknolojiyi kullanarak ailesinden kalma araziye de-

ğerlendirmek isteyen gençlerimiz olduğunu görüyorum. Yaklaşık 56 üniversiteye konuşmacı olarak gittim. Gittiğim üniversitelerde okuyan çocuklarla yaptığım mülakatlarda, soru-cevaplarda bunu duydum. Bu konuyu tarımımız açısından umut verici olarak görüyorum.

1994 yılında Türkiye’de ilk defa tüm siyasi parti liderleri, İstanbul Valisi ve dönemin Belediye Başkanı olan Sayın Cumhurbaşkanımız ile birlikte tarımda ülkenin göç olgusunu ortaya koyabilmek için bir çalıştay düzenlemiştik. Orada söylediklerimiz bugün halen daha geçerliliğini koruyor. O gün biz, tarım alanlarını azaldıkça bölgedeki insanların göç ettiklerini söyledik. Göç edildiği zaman toprak ve insanların arasında ayırım olunca artık tarımda da bazı sıkıntıların yaşanabileceğini söyledik.

Diğer bir konu az önce ifade edildi, Dünya Bankası’nın tahminlerine göre, 2050 yılına kadar dünya nüfusunun 10 milyar civarında olacağı öngörülüyor. Şimdiden yaklaşık yüzde 70 daha fazla gıda üretilmesi gerekmektedir. Bu tarım sektörü için büyük bir zorluk ancak aynı zamanda fırsatları beraberinde getiriyor. Bugün ihracatta; unda 1. marnada 2. sıradayız. Bunu da dışarıdan buğday alarak gerçekleştiriyoruz. Bu buğdayı üretecek kapasitemiz var. Neden? Şöyle açıklayayım; 1990 yılında Türkiye’de o dönem 20 milyon ton buğday üretildi. Bugün 21,5 milyon tona çıkmış durumda. Şöyle bir düşünmemiz lazım, 20 milyon ton buğday üretildiği zaman nüfusumuz 56 milyon. Bugün 85-90 milyon yaklaşık yüzde 50’nin üzerinde ciddi bir artış var. Bu yüzden tarım sektöründeki üretimin nüfusa paralel bir şekilde artışının sürdürülmesi gerekiyor. Bunun altını çizmek istiyorum, bizdeki var olan potansiyeli değerlendirmek açısından bunları ifade ediyorum.

Türkiye’nin tarım ve hayvancılık politikalarında son dönemde yapmış olduğu bu değişiklikler ve girişimler uluslararası arenada güçlü tedarikçi olma yolunda atılmış önemli bir adımdır. Çünkü Dünyada yüzde

70 daha fazla gıda üretilmesi gerekecekse bu tarım sektörümüz için zorluk da olsa aynı zamanda büyük bir fırsatı da beraberinde getiriyor. Sizlerin de olduğu bir toplantıda Sayın Vahit Kirişçi konuştuğunda ben bir ümit doğdu demiştim. Bu sektörde bilfiil kendi işimde 43 senemi doldurdum. Şuanda orta vadeli programda tarım arazi varlığının korunması ve etkin kullanımı konusunda sulama alt yapısının güçlendirilmesi özellikle stratejik ürünlerde kendi kendine yeterlilik oranının artırılması hedeflenen bu programın uygulanmasıyla, ülkemiz tarımı ivme kazanacak. Üzülerek söylüyorum bazı yetkililer kendi kendine yeterliliği şehir efsanesi olarak kabul ediyor. Bakın şimdi orta vadeli programda bunu gösteriyor; yılında Cumhurbaşkanlığı tarafından özellikle hububat, bakliyat ve yağlı tohumlar gibi ürünler tarımsal üretimde stratejik ve kritik ürün olarak kabul ediliyor. Bu nokta çok önem arz ediyor. Siz de hatırlıyorsunuz Celal Başkan, yaklaşık 30-35 senedir biz bunları dile getiriyoruz. Sizler de bu konu ile ilgili yazdınız. Biz bu konuda kendi kendine yeterliliğin önemini, özellikle buğdayın, hububatin, bakliyatın ve yağlı tohumların stratejik ürün olduğunu hep dile getirdik. Nitekim pandemide bunu bir kere daha hatırlamış olduk.

Son olarak Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan “Tarımsal Üretim Planlamasına Yönelik Usul ve Esasları Düzenlemeye Yönelik Yönetmelik” 15 Eylül 2023’te Resmi Gazete de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Burada en önemli nokta benim yıllardır anlattığım ve üzerinde durduğum küresel iklim değişikliği ve göçtür. FAO, 2014 yılının temasını aile çiftçiliği, 2017 yılının temasını da göç olarak belirledi. Biz bunu Türkiye’de 1994’te dile getirdik.

Diğer taraftan tarımda sayım ve güncel verilerle tarımsal üretimin planlanması tarım politikalarının devamlılığını sağlamak açısından son derece önemlidir. Üretim planlamamızı yapmadan; Neye ihtiyacı var ülkemizin? Neyi satabiliriz? Bunları tespit etmeli. Az evvel Sayın Genel Müdürümüz de söyledi, bugün biz neyle övünüyoruz, buğdayda bizim stoklarımızın olduğunu söylüyoruz. İç tüketimi, güvenlik

stokları diye belirlenen stokları, ihracat potansiyelini eğer bunu üretim olarak biz gerçekleştirirsek bizim ihracat kısıtlamamıza gerek kalmayacak. Çünkü ekonomimiz dövizde endeksli, dövizde ihtiyacımız var. Bizim petrol yataklarımız yok. Maden ocaklarımız diğer ülkelere göre az seviyede. Bizim önümüzdeki dönemde yayınlanan bu planlama modelinin başarılı bir şekilde hayata geçmesiyle Türkiye benim yıllardır özlediğim hem kendi nüfusunu beslemede yeterli hale gelebilir, pek çok üründe yeterli olsa da -meyve sebze olarak söylemiyorum- hububatta, bakliyatla çok sınırlı üründe söylüyorum. Biz eğer bu programı uygulayabilirsek hem uluslararası gıda pazarında daha etkin olacağız hem de rekabetçi bir konuma geleceğiz. Tarım politikaları sadece gıda arzını korumakla kalmıyor, aynı zamanda istihdam yaratma, ekonomik kalkınma için önemli bir potansiyel barındırıyor. Bu uygulanacak olan tarım politikaları çok ciddi bir potansiyel barınmakla beraber ülke olarak bunu başarabileceğimizi söylüyorum.

Son cümle olarak, tarım artık sadece kırdaki kırsalda yaşayanlar için değil, tüm ülke için önemli bir hale geldi. Ana stratejimiz tarımsal üretimi güçlendirmek için tarım alanlarını ve su varlıklarımızı korumaktır. Teknolojiyi etkin bir biçimde kullanarak gençlerimizi teşvik etmektir. Ben bugüne kadar kendi bildiklerimi ülkemizin tarımı ve ekonomisi açısından elimden geldiği kadar söylemek istiyorum. Kimseye akıl vermek gibi bir derdim yok. Sadece tecrübem ile bunu ortaya koyuyorum. Bu toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum. Gerçekleştiren başta İstanbul Ticaret Borsamız olmak üzere herkese çok teşekkür ediyorum. Hepinize Saygılar sunuyorum.

Celal Toprak: Çok teşekkürler Mehmet Reis. Verdiğiniz bilgiler için de ayrıca teşekkür ediyorum. Her zamanki gibi bize yine bilgiye doyurdunuz. Ben tüm konuşmacılarımıza teşekkür ediyorum. Kapanış konuşmasını yapmak üzere sözü Ahmet Bülent Başkan'a veriyorum.

KAPANIŞ

İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap

Değerli konuklarımız, İstanbul Ticaret Borsası adına; kıymetli katılımlarından dolayı TMO Genel Müdürü Ahmet Güldal'a, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taşpınar'a Reis Bakliyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reişe, İSTİB Başkan Yardımcımız Hakkı İsmet Aral'a ve Moderatörümüz Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gazeteci Celal Toprak'a bir kez daha teşekkür ederim.

Ayrıca emeği geçen herkese ve dinleyicilerimize de şükranlarımı sunuyorum. İnsanlığın temel gıda maddesi olan hububatla ilgili tüm konuşmacılarımız çok önemli noktalara değindiler. Bu toplantımızın da diğer toplantılarımız gibi faydalı geçtiği düşüncesindeyim. Herkese teşekkür ediyorum.

BASIN YANSIMALARI

Ahmet Güldal'dan **buğday** ile ilgili çok önemli mesajlar

■ **Hububat (buğday, arpa vb.)** dünyanın gündeminde. Türkiye bu konuda dünyada oyun kurucular arasında yer alıyor. Çünkü Türkiye'de **Hububat** politikasını Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) yürütüyor. Bu kurumun başında çok tecrübeli bir isim Ahmet Güldal bulunuyor. Ahmet Güldal'ın TMO'nun başında bulunmasının bir şansı olduğu **İstanbul Ticaret Borsası**'nın Güvenilir Ürün Platformu desteği ile düzenlenen 'Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor' toplantısında vurgulandı. Bu toplantıda Ahmet Güldal soruları cevapladı ve şu noktaların altını çizdi:

"2023 yılı hareketli ve bereketli... **Hububat** ve verim arttı. Fiyat politikası ve teşvikleri genişlemelerle ekim alanı arttı. 2023 hasadında 7 milyon hektarın üzerinde **buğday** ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmamasının da etkisi oldu tabii... Sulu ve kuru alanlardaki verimlilik arasındaki fark da

azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton **arpa** ve **buğday** almış yapıktık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da **buğday** ve **arpamız** yeterli miktarda ekileceğini düşünüyorum. Pandemi 2021 yılında kuraklığın etkisini bitirdi. Şu an arz güvenliği, türüne... Biliyorsunuz ve bu yıl be

luğday yönetmeye ça... Bu çok iyi bir gelişme. En çok sorulan işi açıklık getirdi Ahmet Güldal'ın dediği:

"Hem makarna ihraç etmek için **Hububat** ediyorum. Türkiye 2 ton **buğday** ürettiği için ihlalata ihtiyacı olmadığını düşünüyorum. Örneğin mart ayına kadar **Hububat** dolayısıyla ihlalat ve sonrasında yapma

Aydınlık

TMO GENEL MÜDÜRÜ:

'Bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz'

TOPRAK Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıklayarak, "Birkaç yıl katlı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" dedi.

İstanbul Ticaret Borsası'ndan (İSTİB) yapılan açıklamaya göre, Borsa'nın düzenlediği 'Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor' toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. 'Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler' başlıklı toplantıda, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taspınar, İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakliyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konuşmacı olarak katıldı.

İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, hububatın önemini, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da arttığını dile getirdi.

'ARZ GÜVENLİĞİ 3 YILIN ÜSTÜNDE'

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirdiğini aktararak, rekolte ve verimin arttığını kaydetti. Güldal,

"2023 hasadında 7 milyon hektarın üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmamasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlilik arasındaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday almış yapıktık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpamız yeterli miktarda ekileceğini öngörüyoruz. Şu anda hububatta arz güvenliği üç yılın üstünde. Birkaç yıl katlı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" ifadelerini kullandı.

Hem makarna hem de un ihraç etmek için buğday ithal edildiğini belirten Güldal, "Türkiye 20-21 milyon ton buğday ürettiğini, kendi ihtiyacı için ihlalata ihtiyaç duymuyor. Örneğin bu yıl biz mart ayına kadar kuraklık riski dolayısıyla ihlalat yap-

tık ama sonrasında yapmadık" değerlendirmesinde bulundu.

SULANAMAYAN ALAN 3,5 MİLYON HEKTAR

Ulusal Hububat Konseyi (UHK) Başkanı Özkan Taspınar da 2023'te arpada tarihin en büyük rekoltesinin ekile edildiğini hatırlatarak, bu yıl 9 milyon ton arpa elde edildiğini öngördüklerini kaydetti.

Hububat alanlarının yavaş yavaş arttığını belirten Taspınar, "Hububatın sulu alanlara geçmesi gerekiyor. Teşvik politikaları sayesinde artan ekim alanları daha çok sulu alanlarda oldu. Bunu arttırmamız, her yıl gereken 20 milyon ton buğdayın elde edilmesi için çok önemli. Önümüzdeki yıl da mısır alanlarından buğdaya kayma olmasını bekliyoruz. Sulanamayan 3,5 milyon hektar alanımız ez zandan 1-1,5 milyon hektarın sulanabilir hale gelmesi bizi çok rahataatacaktır."

EKREM C. TOPRAK
ekonomi@celaltoprak.org

GÖZLEM

Borsa Meydanı'nda arpa ve buğday masaya yatırıldı

İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB) tam bir devrim yaptı. Antalya'dan Gaziantep'e Türkiye'nin her yerindeki borsalar İstanbul Ticaret Borsası'ni konuşuyor. Daha doğrusu İSTİB'in Borsa Meydanı toplantıları konuşuluyor.

Başkan Ali Kopuz'un önderliğinde yapılan bu toplantılar zeytin, bakliyata gidince her alanında politikalara yön veriyor.

Son olarak zeytin buluşmasında bu konudaki gelişmeler ışık tuttu. Daha önceki dönemlerde ise gidince farklı alanlarda sektörlerden, sahadan isimlerle yönetim erkini buluşturup ortak aklıyla ortak politikalar üretilmesini sağladı.

Ali Kopuz bu toplantılarla bir boranın gıda sektöründeki gelişmelerle nasıl yön vermesi gerektiğini ortaya koydu.

İSTİB'in en son toplantısı hububatla

Ahmet Güldal

Ali Kopuz

Ahmet Bülent Kasap

Özkan Taşpınar

Hakkı İsmet Aral

ilişiydi. Bu toplantıda açılış Meclis Başkanı Ahmet Kasap yaptı. Ardından hububat konusunda iki önemli isim söz aldı. Önce Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal Türkiye'nin hububat (buğday, arpa v.b.) konusunda nasıl dünyanın önemli oyuncularından biri haline geldiğini anlattı. Ve Türkiye'deki gelişmeleri konusunda şu bil-

gilerdirmeyi yaptı:

"2023 yılı hareketli ve bereketli bir sezon oldu. Rekolte ve verim arttı. Fiyat politikası ve teşvikteki genişlemelerle ekim alanı arttı. 2023 hasadında 7 milyon hektarın üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmamasının da etkisi oldu tabii... Sulu ve kuru alanlardaki verimlik arandaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday almıştık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyorum. Önümüzdeki Ekim ayında da buğday ve arpanın yeterli miktarda ekileceğini öngörüyoruz. Pandemi, savaş ve 2021 yılındaki büyük kuraklığın etkileri bu yıl bitti. Şu anda hububat arz güvenliği üç yıl üstünde... Birkaç yıl kilitli yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz."

Bu arada bazı yanlışları da düzeltti Ahmet Güldal ve şu önemli noktaların altını çizdi:

"Hem makama hem de un ihrac etmeye için buğday ithal ediyoruz. Türkiye 20-21 milyon ton buğday ürettiğinde, kendi ihtiyacı için ithalata ihtiyaç duymuyor. Örneğin bu yıl biz Mart ayına kadar kuraklık riski dolayısıyla ithalattık ama sonrasında yapmadık." Ahmet Güldal'dan sonra Ulusal

Hububat Konseyi (UHK) Başkanı Özkan Taşpınar da sahadan bilgiler sundu ve şu bilgileri verdi:

"2023'te arpada tarihin en büyük rekolte elde edildi. Bu yıl 9 milyon ton arpa elde edeceğimizi öngörüyoruz. Hububat alanları yavaş yavaş artıyor. Kışın yaşanan kuraklık 63 yılın en büyüğüydü ama bahar yağışları hububatla istediğimiz rekolteyi sağladı. Hububatın sulu alanlara geçmesi gerekiyor. Teşvik politikaları sayesinde artan ekim alanları daha çok sulu alanlarda oldu. Bunu artırmamız her yıl gereken 20 milyon ton buğdayın elde edilmesini için çok önemli... Önümüzdeki yıl da mısır alanlarından buğdaya kayma olmasını bekliyoruz. Sulanmayan 3,5 milyon hektar alanın em azından 1-1,5 milyon hektarının sulanabilir hale gelmesi bizi çok rahatlatacaktır."

Fiyat ve teşvik dengesinin özel sektördeki fiyattan da hızla regüle etmeye gerek olmadan oluşmasını sağladığını belirten Özkan Taşpınar, "Tarım Sigortaları Havuzu'nun (TAR-SİM) en azından Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı çiftçiler için zorunlu hale gelmesi, münavebe sisteminin doğru uygulanması, topraklarımızda organik madde miktarının artırılması, elektrik desteği verilmesi ve israfın önlenmesi Türkiye'nin tarımsal hasılasını artıracaktır."

PAYDAŞLARI BİR ARAYA GETİRİP ORTAK AKIL ÜRETİYORUZ

● Borsa Meydanı toplantılarını Güvenir Ürün Platformu düzenliyor... Açılışını ise genellikle İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yapıyor...

Başkan Kasap hububat toplantılarının da açılışını yaptı ve sunuları söyledi: "Son dönemde nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da arttı. Bu yüzden tüm paydaşları bir araya getiren "Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor" toplantılarının sorunların çözümü yolunda faydalı oluyor."

Konuştu İlişli İSTİB Yönetim Kurulu Başkanı Yardımcısı Hakkı İsmet Aral da söz aldı ve şunları ifade etti: "Gıda sorununu büyükten

iklim değişikliği, pandemi, savaşlar ve ısraf gibi konulara dikkat çekmek istiyorum. Hububat, "tarım" ve dolayısıyla "tarih" başlatan üründür. İnsan, tam yapmaya başlayınca yerleşik hayata geçmiş, önce şehirleşmeye sonra da devletleşip uygarlık inşa etmeye başlamıştır. Kasap uyarılarımızın temelinde tarım ve hububat vardır. Bugün geldiğimiz noktada hububat insanlığın geleceğini de belirleyecek bir noktadadır. Eğer artan insan nüfusunu besleyemeyizsek, bildiğimiz anlamda uyguladığımız tehlikeye girer. Tarımsal potansiyelimizi kullanabilirsek, tarım dışı ticaret açığımızı kapatan faktörlerden biri olacağına inanıyorum."

BU YIL BEREKET VE BOLLUĞU YÖNETİYORUZ

İstanbul Ticaret Borsası'nın Güvenilir Ürün Platformu desteği ile düzenlediği "Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. Toplantıda konuşan Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirildiğini belirterek, "Birkaç yıl kılıklı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" dedi.

Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya; Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taspinar, Reis Bakliyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis ve İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral konuşmacı olarak katıldı.

Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gazeteci Celal Toprak'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantının açılış konuşmasını İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yaptı. Ahmet Bülent Kasap konuşmasında, Hububatın önemini, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha

da arttığını belirterek, tüm paydaşların görüşlerine yer verilen "Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor" toplantısının sorularına yolunda faydalı olacağına inanıyor.

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te kettli bir sezon olduğunu, bereketleştirildiğini belirterek verim arttı. Fiyat politikası ve nişemlemlerle ekim alanı arttı. 7 milyon hektarın üzerinde bereketli oldu. Bu durumda kuraklığın etkisi oldu tabii... Sulu ve kuraklık arasındaki fark da bu.

Fiyat ve teşvik dengesinin önemi fiyatların da hızla regüle etmeyi önemini sağladığını belirten "Tarım Sigortalı Havuzu" nun azından Çiftçi Kayıt Sistemi'ne çiftçiler için zorunlu hale gelmesi sisteminin doğru uygulanması, organik maddenin artırılması, ekim ve ısrarın önlenmesi TMO hasatını arttıracaktır" şeklinde

YeniDevir

Yeni Devir / Sayfa: 5 / 24.09.2023

İstanbul Ticaret Borsasında HUBUBAT KONUŞULDU

İstanbul Ticaret Borsası'ndan (İSİB) yapılan açıklamaya göre, Borsa'nın düzenlediği "Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taspinar, İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakliyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konuşmacı olarak katıldı. Toplantının açılış konuşmasını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, hububatın önemini, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da arttığını dile getirdi.

"SULU ANDA HUBUBATTA ARZ GÜVENLİLİĞİ ÜÇ YILIN ÜSTÜNDE"

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirildiğini aktararak, rekolte ve verimin arttığını kaydetti. Fiyat politikası ve teşvikli nişemlemlerle ekim alanının da arttığını belirten Güldal, "2023 hasadında 7 milyon hektarın üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlilik arasındaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday almış yapıyoruz. Bu da tarihin rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyoruz. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpanın yeterli miktarda ekileceğini düşünüyoruz. Pandemi, savaş ve 2022 yılındaki büyük kuraklığın etkileri bu yıl bitti. Su anda hububatta arz güvenliği üç yılın üstünde. Birkaç yıl kılıklı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz." ifadelerini kullandı.

Hem makarna hem de un ihrac etmek için buğday ithal edildiğini

belirten Güldal, "Türkiye 20-21 milyon ton buğday ürettiğinde, kendiliğinden için ithalata ihtiyaç duymuyor. Örneğin bu yıl biz mart ayına kadar kuraklık riski dotaysıyla ithalat yaptık ama sonrasında yapmadık." değerlendirmesinde bulundu.

"HUBUBATIN SULU ALANLARA GECMESİ GEREKİYOR"

Ulusal Hububat Konseyi (UHK) Başkanı Özkan Taspinar da 2023'te arpa da tarihin en yüksek rekoltesinin elde edildiğini hatırlatarak, bu yıl 9 milyon ton arpa elde edildiğini öngördüklerini kaydetti.

Hububat alanlarının yavaş yavaş arttığını belirten Taspinar, su/fideleleri kullandı: "Kışın yaşanan kuraklık 63 yılın en büyüğüdür ama bahar yağışları hububatta istediğimiz rekolteyi sağladı. Hububatın sulu alanlara geçmesi gerekiyor. Teşvik politikaları sayesinde artan ekim alanları daha çok sulu alanlarda oldu. Bunu artırmanın, her yıl gereken 20 milyon ton buğdayın elde edilmesi için çok önemli. Önümüzdeki yıl da mısır alanlarından buğdaya kayma olmasını bekliyoruz. Sulanamayan 3,5 milyon hektar alanımız ez azından 1-1,5 milyon hektarının sulanabilir hale gelmesi bizi çok rahatlatacaktır."

Fiyat ve teşvik dengesinin özel sektördeki fiyatların da hızla regüle etmeye gerek olmadan oluşmasını sağladığını belirten Taspinar, "Tarım Sigortalı Havuzu'nun (TARİSM) azından Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı çiftçiler için zorunlu hale gelmesi, münavebe sisteminin doğru uygulanması, topraklarımızda organik maddenin artırılması, elektrik desteği verilmesi ve ısrarın önlenmesi Türkiye'nin tarımsal hasılasını arttıracaktır." ifadelerini kullandı, AA

HUBUBATTA BEREKET YILINI YÖNETİYORUZ

İSTANBUL Ticaret Borsasının "Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıda, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taşınar, İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakliyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konuşmacı olarak katıldı. Toplantının açılış konuşmasını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bölent Kasapoğlu, hububatın öneminin, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da arttığını dile getirdi. Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirildiğini aktararak, rekolte ve verimin arttığı kaydetti. Fiyat politikası ve teşvikteki gelişmelerle ekim alanının da arttığını belirten Güldal, "2023 hasadında 7 milyon hektar üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmamasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlilik arasındaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday almıştık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpanın yeterli miktarda ekileceğini öngörüyoruz. Pandemi, savaş ve 2021 yılındaki büyük kuraklığın etkileri bu yıl bitti. Şu anda hububatta arz güvenliği için üstünde. Birkaç yıl kilitli yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz." ifadelerini kullandı. Hem makarna hem de un ihracat etmek için buğday ithal edildiğini belirten Güldal, "Türkiye 20-21 milyon ton buğday ürettiğini, kendi ihtiyacı için ithalata ihtiyaç duymuyor. Örneğin bu yıl biz marta ayına kadar kuraklık riski dolayısıyla ithalat yaptık ama sonrasında yapmadık." değerlendirmesinde bulundu.

TMO Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıklarak, "Birkaç yıl kilitli yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz." dedi

Ulusal Hububat Konseyi (UHK) Başkanı Özkan Taşınar da 2023'te arpada tarihin en büyük rekoltesinin elde edildiğini hatırlatarak, bu yıl 9 milyon ton arpa elde edileceğini öngördüklerini kaydetti. Hububat alanlarının yavaş yavaş arttığını belirten Taşınar, şu ifadeleri kullandı: "Kışın yaşanan kuraklık 63 yılın en büyüğüdür ama bahar yağışları hububatta istediğimiz rekolteyi sağladı. Hububatın sulu alanlara geçmesi gerekiyor. Teşvik politikaları sayesinde artan ekim alanları daha çok sulu alanlarda oldu. Bunu artırmanın, her yıl gereken 20 milyon ton buğdayın elde edilmesi için çok önemli. Önümüzdeki yıl da mısır alanlarının buğdaya kayma olmasını bekliyoruz. Sulanmamız 3,5 milyon hektar alanımızın ez azından 1-1,5 milyon hektarının sulanabilir hale gelmesi bizi çok rahatlatacaktır." Fiyat ve teşvik dengesinin özel sek-

tördeki fiyattan da hızla regüle etmeye gerek olmadan oluşmasını sağladığını belirten Taşınar, "Tarım Sigortaları Havuzu'nun (TARSIH) en azından Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı çiftçiler için zorunlu hale gelmesi, münavebe sisteminin doğru uygulanması, topraklarımızda organik maddenin artırılması, elektrik desteği verilmesi ve ısıtın önlenmesi Türkiye'nin tarımsal hasatını artıracaktır." ifadelerini kullandı. İSTİB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ise, gıda sorununu büyüten iklim değişikliği, pandemi, savaşlar ve ısıtın gibi konulara değindi. Hububatın, 'tarım ve dolayısıyla tarıh' başlatan ürün olduğunu ifade eden Aral, "İnsan, tarımı yapmaya başlarken yerleşik hayata geçmiş, önce şehirleşmeye sonra da devletleşip uygarlıklar inşa etmeye başlamıştır. Uygarlığımızın temelinde tarım ve hububat vardır" dedi.

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal: - "Birkaç yıl kıtlığı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" - "TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday alımı yaptık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyoruz"

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıklayarak, "Birkaç yıl kıtlığı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" dedi.

İstanbul Ticaret Borsası'ndan (İSTİB) yapılan açıklamaya göre, Borsa'nın düzenlediği "Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taşınar, İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakliyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konuşmacı olarak katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, hububatın öneminin, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da arttığını dile getirdi.

- "Şu anda hububatla arz güvenliği üç yılın üstünde"

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirdiğini aktararak, rekote ve verimin arttığını kaydetti.

Fiyat politikası ve teşvikte genişlemelerle ekim alanının da arttığını belirten Güldal, "2023 hasadında 7 milyon hektarın üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmamasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlilik arasındaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday alımı yaptık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyoruz. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpanın yeterli miktarda ekileceğini öngörüyoruz. Pandemi, savaş ve 2021 yılındaki büyük kuraklığın etkileri bu yıl bitti. Şu anda hububatla arz güvenliği üç yılın üstünde. Birkaç yıl kıtlığı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" ifadelerini kullandı.

SonDakika.com

TMO Genel Müdürü: 2023'te Bereketli Bir Hasat Gerçekleştirildi

🕒 Son Gözlem: 22.09.2023 11:15

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıklayarak, "Birkaç yıl kıtlığı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" dedi.

İstanbul Ticaret Borsası'ndan (İSTİB) yapılan açıklamaya göre, Borsa'nın düzenlediği "Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taşınar, İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakliyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konuşmacı olarak katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, hububatın öneminin, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da arttığını dile getirdi.

- "Şu anda hububatla arz güvenliği üç yılın üstünde"

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirdiğini aktararak, rekote ve verimin arttığını kaydetti.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, hububatın öneminin, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da arttığını dile getirdi.

- "Şu anda hububatla arz güvenliği üç yılın üstünde"

İsmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat arttığını kaydetti.

nethaber

İstanbul Ticaret Borsası'nda hububat konuşuldu

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal: - "Birkaç yıl kıtlığı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" - "TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday alımı yaptık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyoruz"

TAKİP ET

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıklayarak, "Birkaç yıl kıtlığı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" dedi.

İstanbul Ticaret Borsası'ndan (İSTİB) yapılan açıklamaya göre, Borsa'nın düzenlediği "Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taşınar, İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakliyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konuşmacı olarak katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, hububatın öneminin, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da arttığını dile getirdi.

- "Şu anda hububatla arz güvenliği üç yılın üstünde"

ensondaktika

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıklayarak, "Birkaç yıl kıtlığı yönetseniz, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" dedi.

İstanbul Ticaret Borsası'ndan (İSTİB) yapılan açıklamaya göre, Borsa'nın düzenlediği "Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taspınar, İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakliyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konuşmacı olarak katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, hububatın önemini, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da arttığını dile getirdi.

"-Şu anda hububatta arz güvenliği üç yıl üstünde"

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirdiğini aktararak, rekolte ve verimin arttığını kaydetti:

Fiyat politikası ve teşvikiye genişlemeler ekim alanının da arttığını belirlen Güldal, "2023 hasadında 7 milyon hektarın üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlilik arasındaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday almıştık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpanın yeteri miktarlarda ekileceğini öngörüyoruz. Pandemi, savaş ve 2021 yılında büyük kuraklığın etkileri bu yıl 3Bİ. Şu anda hububatta arz güvenliği üç yıl üstünde. Birkaç yıl kıtlığı yönetseniz, geçen sene ve bu yıl bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz." ifadelerini kullandı.

Hem makama hem de un inşa etmek için buğday ithal edildiğini belirten Güldal, "Türkiye 20-21 milyon ton buğday ürettiğinde, kendi ihtiyacı için ihatahta ihtiyaç duyuyor. Örneğin bu yıl biz mart ayına kadar kuraklık riski dolayısıyla ihatahtayız ancak sonrasında yapmadık." değerlendirmesinde bulundu.

haber16

İstanbul Ticaret Borsası'nda hububat konuşuldu

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, "Birkaç yıl kıtlığı yönetseniz, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" -TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday almıştık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyorum"

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıklayarak, "Birkaç yıl kıtlığı yönetseniz, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" dedi.

İstanbul Ticaret Borsası'ndan (İSTİB) yapılan açıklamaya göre, Borsa'nın düzenlediği "Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen,

"Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taspınar, İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakliyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konuşmacı olarak katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, hububatın önemini, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da arttığını dile getirdi.

"-Şu anda hububatta arz güvenliği üç yıl üstünde"

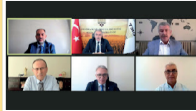
Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirdiğini aktararak, rekolte ve verimin arttığını kaydetti.

Fiyat politikası ve teşvikiye genişlemeler ekim alanının da arttığını belirten Güldal, "2023 hasadında 7 milyon hektarın üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlilik arasındaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday almıştık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpanın yeteri miktarlarda ekileceğini öngörüyoruz. Pandemi, savaş ve 2021 yılında büyük kuraklığın etkileri bu yıl 3Bİ. Şu anda hububatta arz güvenliği üç yıl üstünde. Birkaç yıl kıtlığı yönetseniz, geçen sene ve bu yıl bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz." ifadelerini kullandı.

İYİGÜN HABER AJANSI

BU YIL BEREKET VE BOLLUĞU YÖNETİYORUZ

HABER-ARTIN ŞİRHİNİNAR

BU YIL BEREKET VE BOLLUĞU YÖNETİYORUZ

İstanbul Ticaret Borsası'nın Güvenilir Ürün Platformu desteği ile düzenlenen Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. Toplantıca konuşan Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirdiğini belirterek, "Birkaç yıl kıtlığı yönetseniz, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" dedi.

Webinar ortamında gerçekleştirilen "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taspınar, Reis Bakliyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis ve İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral konuşmacı olarak katıldı.

Güvenilir Ürün Platformu Başkanı Gazeteci Celal Toprak'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantının açılış konuşmasını İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap yaptı. Ahmet Bülent Kasap konuşurken, hububatın önemini, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarıyla daha da arttığını belirterek, tüm paydaşların görüşlerine yer verirken "Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor" toplantılarının sorunların çözümü yolunda faydalı olacağına inandığını söyledi.

"Bu yıl bereket ve bolluğu yönetiyoruz"

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023 yılının hareketsiz bir sezon olduğunu, bereketli bir hasat gerçekleştirdiğini belirterek, "Rekolte ve verim arttı. Fiyat politikası ve teşvikiye genişlemeler ekim alanı arttı. 2023 hasadında 7 milyon hektarın üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlilik arasındaki fark da azaldı."

TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday almıştık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpanın yeteri miktarlarda ekileceğini öngörüyoruz. Pandemi, savaş ve 2021 yılında büyük kuraklığın etkileri bu yıl 3Bİ. Şu anda hububatta arz güvenliği üç yıl üstünde... Birkaç yıl kıtlığı yönetseniz, geçen sene ve bu yıl bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" dedi.

Hem makama hem de un inşa etmek için buğday ithal edildiğini belirten Ahmet Güldal, "Türkiye 20-21 milyon ton buğday ürettiğinde, kendi ihtiyacı için ihatahta ihtiyaç duyuyor. Örneğin bu yıl biz mart ayına kadar kuraklık riski dolayısıyla ihatahtayız ancak sonrasında yapmadık" şeklinde konuştu.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıkladı. Güldal, TMO olarak bu yıl 11 milyon 272 milyon ton arpa ve buğday alımı yaptıklarını söyledi.

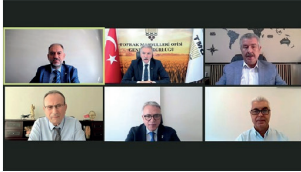
İstanbul Ticaret Borsasının düzenlediği 'Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor' toplantısında hububat sektörü konuşuldu. Toplantıya konuşmacı olarak katılan Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştiğini belirterek, "Birkaç yıl kitli yönetimtiğimiz, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" dedi.

TMO Genel Müdürü Ahmet Güldal

Fiyat politikası ve teyvitteki gelişmelerle ekim alanının arttığını beliren Güldal, "2023 hasadında 7 milyon hektarı üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmamasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlilik arasındaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday alımı yaptık. Bu da tarıhı bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun önümüze çıktığını düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpanın yeterli miktarda ekeceğimizi düşünüyoruz. Pandemi, savaş ve 2021 yılındaki büyük kuraklığın etkileri bu yıl bitti. Su anda hububat arz güvenliği üç yin üstünde. Birkaç yıl kitli yönetimtiğimiz, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" ifadelerini kullandı.

Hem makama hem de un ihraç etmek için buğday ithal edildiğini beliren Güldal, "Türkiye 2 milyon ton buğday ürettiğinde, kendi ihtiyacı için ithalata ihtiyaç duymuyor. Örneğin bu yıl biz aynı kadar kuraklık riski dolayısıyla ithalat yaptık ama sonrasında yapmadık." değerlendirmesinde bulundu.

Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantı Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Uksal Hububat Konseyi Başkanı Ö Tapınar, Reis Bakiyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis ve İstanbul Ticaret Borsası Yürütme Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral konuşmacı olarak katıldı.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıklarak, "Birkaç yıl kitli yönetimtiğimiz, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" dedi.

İstanbul Ticaret Borsasının (İSTİB) yapılan açıklamaya göre, Borsa'nın düzenlediği 'Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor' toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunlarını tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Uksal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Tapınar, İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakiyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konuşmacı olarak katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Dülen Kocaş, hububatın önemini, nüfus artış, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarına daha da arttığını dile getirdi.

"ŞU ANDA HUBUBATTA ARZ GÜVENLİĞİ ÜÇ YILIN ÜSTÜNDE"

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirildiğini aktararak, rekor ve verimin arttığını kaydetti.

Fiyat politikası ve teyvitteki gelişmelerle ekim alanının da arttığını beliren Güldal, "2023 hasadında 7 milyon hektarı üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmamasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlilik arasındaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday alımı yaptık. Bu da tarıhı bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun önümüze çıktığını düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpanın yeterli miktarda ekeceğimizi düşünüyoruz. Pandemi, savaş ve 2021 yılındaki büyük kuraklığın etkileri bu yıl bitti. Su anda hububat arz güvenliği üç yin üstünde. Birkaç yıl kitli yönetimtiğimiz, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" ifadelerini kullandı.

Hem makama hem de un ihraç etmek için buğday ithal edildiğini beliren Güldal, "Türkiye 20-21 milyon ton buğday ürettiğinde, kendi ihtiyacı için ithalata ihtiyaç duymuyor. Örneğin bu yıl biz aynı kadar kuraklık riski dolayısıyla ithalat yaptık ama sonrasında yapmadık." değerlendirmesinde bulundu.

"Ekonomi Dünya"

İstanbul Ticaret Borsası'nda hububat konuşuldu

İstanbul Ticaret Borsası'nda hububat konuşuldu Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, "Birkaç yıl kitli yönetimtiğimiz, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz"

İstanbul Ticaret Borsası'nda hububat konuşuldu

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, "Birkaç yıl kitli yönetimtiğimiz, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz". TMO olarak bu yıl 11 mi rekor olarak kayda geçti olduğunu duyurdu.

"Toprak Mahsulleri Ofisi" açıklaması şöyle: "T bolluğu yönetmeye çalışıyoruz".

İstanbul Ticaret Borsası'nın (İSTİB) yapılan açıklamasına göre, Borsa'nın düzenlediği 'Borsa Meydanı'nda Sektörler Konuşuyor' toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunlarını tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Uksal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Tapınar, İstanbul Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakiyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konuşmacı olarak katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Dülen Kocaş, hububatın önemini, nüfus artış, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarına daha da arttığını dile getirdi.

"Şu anda hububat arz güvenliği üç yin üstünde"

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirildiğini aktararak, rekor ve verimin arttığını kaydetti.

Fiyat politikası ve teyvitteki gelişmelerle ekim alanının da arttığını beliren Güldal, "2023 hasadında 7 milyon hektarı üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmamasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlilik arasındaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday alımı yaptık. Bu da tarıhı bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun önümüze çıktığını düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpanın yeterli miktarda ekeceğimizi düşünüyoruz. Pandemi, savaş ve 2021 yılındaki büyük kuraklığın etkileri bu yıl bitti. Su anda hububat arz güvenliği üç yin üstünde. Birkaç yıl kitli yönetimtiğimiz, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz" ifadelerini kullandı.

SÖN HABERLER

- Ana Piyasaya İnovatif İlaç Satışları Başlatıldı
- Almanya'da Güneş Enerjisi Yatırımları Artıyor
- ...

ÇOK OKULU

- ...

Aydınlık

TMO genel müdürü: 'Bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz'

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıklarak, "Birkaç yıl kılıfı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz." dedi.

HAZİRAN HABERLERİ

İstanbul Ticaret Borsası'ndan (İSTİB) yapılan açıklamaya göre, Borsa'nın düzenlediği "Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taspınar, İstanbul Ticaret Borsası Yürütme Kurulu Başkanı Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakiriyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konusmacı olarak katıldı.

Reis Bakiriyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konuşmacı olarak katıldı. Hububatın önemini, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarına dahi da artmış dile getirdi.

'ARZ GÜVENLİĞİ 3 YILIN ÜSTÜNDE'

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirildiğini aktararak, rekolte ve verimin arttığını kaydetti. Güldal, "2023'te hasatımızda 7 milyon hektar üzerinde buğday ekimi oldu. Olmanların da ekisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verim TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği olduğuna düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da bu miktarda ekileceğini öngörüyoruz. Şu anda hububatta arz Birkaç yıl kılıfı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl bereketli çalışıyoruz." ifadelerini kullandı.

Hem makarna hem de un ihtiyaç etmek için buğday ithal ediliyor. 20-21 milyon ton buğday ürettiğini, kendi ihtiyaç duyuyor. Örneğin bu yıl biz mart ayına kadar kuraklık riski ama sonrasında yapmadık." değerlendirmesinde bulundu.

SULANAMAYAN ALAN 3,5 MİLYON HEKTAR

Ulusal Hububat Konseyi (UHK) Başkanı Özkan Taspınar da büyük önemini elde edildiğini hatırlatarak, bu yıl 9 milyon dönümlerini kaydetti.

Hububat alanlarını yavaş yavaş artmışlarını belirttik. Taspınar geçmişte gerilerdeydi. Toprak politikaları sayesinde artan ekim alanları oldu. Buna artırmamız, her yıl yaklaşık 20 milyon gekt ekimimiz. Önümüzdeki yıl da mısır alanlarında buğday ekiliyoruz. Sulanamayan 3,5 milyon hektar alanımız da 3 hektarının sürebilir hale getirmek için çalışıyoruz."

canlıgaste

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıklayarak, "Birkaç yıl kılıfı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz." dedi.

İstanbul Ticaret Borsası'ndan (İSTİB) yapılan açıklamaya göre, Borsa'nın düzenlediği "Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. Webinar ortamında gerçekleştirilen, "Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taspınar, İstanbul Ticaret Borsası Yürütme Kurulu Başkanı Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakiriyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konusmacı olarak katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, hububatın önemini, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarına dahi da artmışını dile getirdi.

"Şu anda hububatta arz güvenliği üç yılın üstünde"

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat gerçekleştirildiğini aktararak, rekolte ve verimin arttığını kaydetti.

Fiyat politikası ve teşvikteki genişlemelerle ekim alanının da arttığını belirten Güldal, "2023 hasatında 7 milyon hektar üzerinde buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmamasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlik arasındaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday almış yapıktık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpanın yeterli miktarda ekileceğini öngörüyoruz. Pandemi, savaş ve 2021 yılında büyük kuraklığın etkileri bu yıl bitti. Şu anda hububatta arz güvenliği üç yılın üstünde. Birkaç yıl kılıfı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz." ifadelerini kullandı.

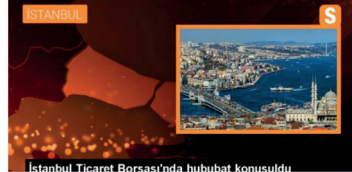
Hem makarna hem de un ihtiyaç etmek için buğday ithal edildiğini belirten Güldal, "Tarihiyle 20-21 milyon ton buğday ürettiğini, kendi ihtiyacı için ithalata ihtiyaç duyuyor. Örneğin bu yıl biz mart ayına kadar kuraklık riski dolayısıyla ithalat yapmak ama sonrasında yapmadık." değerlendirmesinde bulundu.

"Hububatın sulu alanlara geçmesi gerekiyor"

Ulusal Hububat Konseyi (UHK) Başkanı Özkan Taspınar da 2023'te arpa da tarhın en büyük rekoltesini elde edildiğini hatırlatarak, bu yıl 9 milyon ton arpa elde edildiğini öngördüklerini kaydetti.

ABC GAZETESİ

TMO Genel Müdürü: 2023'te Bereketli Bir Hasat Gerçekleştirildi

11:16 22 Eylül 2023

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te verimli bir hasat olduğunu açıkladı. Güldal, bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday almış yapıldığını belirterek, stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun...

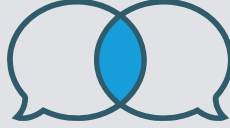
el Müdürü Ahmet Güldal, 2023'te verimli bir hasat olduğunu müşk, geçen yıl ve bu yıl da bereket ve bolluğu yönetmeye

3) yapılan açıklama göre, Borsa'nın düzenlediği "Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor" toplantılarında bu ay hububat sektörünün sorunları tartışıldı. Hububat Sektöründe Durum ve Beklentiler" başlıklı toplantıya, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taspınar, İstanbul Ticaret Borsası Yürütme Kurulu Başkanı Yardımcısı Hakkı İsmet Aral ve Reis Bakiriyat Yönetimi Kurulu Başkanı Mehmet Reis konusmacı olarak katıldı.

İstanbul Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ahmet Bülent Kasap, hububatın önemini, nüfus artışı, iklim değişikliği ve ekilebilir arazi kayıplarına dahi da artmışını dile getirdi.

el Müdürü Ahmet Güldal ise 2023'te bereketli bir hasat olduğunu açıkladı.

fermelerle ekim alanının da artmışını belirten Güldal, "2023'te buğday ekimi oldu. Bu durumda kuraklığın olmamasının da etkisi oldu. Sulu ve kuru alanlardaki verimlik arasındaki fark da azaldı. TMO olarak bu yıl 11 milyon 273 milyon ton arpa ve buğday almış yapıktık. Bu da tarihi bir rekor olarak kayda geçti. Stok oluşturma ve arz güvenliği açısından bunun olumlu olduğunu düşünüyorum. Önümüzdeki ekim ayında da buğday ve arpanın yeterli miktarda ekileceğini öngörüyoruz. Pandemi, savaş ve 2021 yılında büyük kuraklığın etkileri bu yıl bitti. Şu anda hububatta arz güvenliği üç yılın üstünde. Birkaç yıl kılıfı yönetmiştik, geçen sene ve bu yıl bereket ve bolluğu yönetmeye çalışıyoruz." ifadelerini kullandı.

**BORSA MEYDANINDA
SEKTÖRLER KONUŞUYOR**

TOPLANTININ TAMAMINI
İZLEMEK İÇİN
QR KODU
OKUTABİLİRSİNİZ

